

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za izposojništvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
Vinskega dela vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

„Pašičevščina“.

Kako se krade.

Značilno je, da se je v tej veliki borbi, ki jo proti državnemu razbojništvu in korupciji tako vztrajno, odločno in žilavo vodi dr. Korošec, velik del srbske javnosti postavil proti Pašiču. Samonasebi bi se zdelo to nerazumljivo; toda če pomislimo, da je Pašič koristolovsko politiko svoje žlahte znal pokriti z velikim plaščem državnih in velesrbskih interesov, je bilo za vse Srbe to sila vabljivo. Kadarkoli je bilo treba izvesti kakšno razbojništvo na državni kasi, takrat je cel Pašičev tabor zapil: gre za edinstvo in obstoj države, gre za srbski prestiž v državi! Srbi na okup. Nastal je po celi državi vrišč proti rušilec državnega edinstva, Slovencem in Hrvatom, in med tem vriščem je belgrajska porodica znatno olajšala državno kaso.

Prav tako kot na trgu: kadar hoče potepuška družba napraviti plen, povzroči par potepuhov prepir in vrišč, da ves trg leti skupaj, drugi pa si med tem po zapuščenih stojnicah bašejo žepe.

Kaj pravijo Srbi.

Toda velik del srbske javnosti je končno vendarle spoznal, da je državno edinstvo in velesrbsvo samo zastor, za katerim je belgrajska porodica kradla in goljufala kar na debelo.

Tako piše srbski list »Novosti«:

»Pašičeva vlada nosi kot svoje posebno obilježje popolno pomanjkanje vsake moralnosti v javnem političnem delovanju. Pred zgodovino bo nosil Pašič posebno veliko odgovornost kot rušilec naše javne morale, ki je bila pred njim na visoki stopnji v častitljivi Srbiji.

Gospodin Pašič, politični vodja države, ni prav ničesar storil, da zajezi to nezdravo propadanje moralnosti v naši skupnosti. Nasprotno, popolnoma nemoralen v razumevanju dovoljenega in nedovoljenega je on proglasil svoje osebne in strankarske cilje za potrebo države. V veri, da človeku ni ničesar sveto in da se da vse kupiti, je Pašič začel posameznike korumpirati, da se sedaj okrog njega vrši

javno rop in izkoriščanje državne in narodne imovine.

Pašiču je sicer težko in neljubo, ko vidi, da njegov ljubljenec-minister popiva in pleše šimi, sin pa veseljači, popolnoma ravnodušen pa je, ko čuje, da oba kradata. Sinu Radi so odprta vsa vrata v tej državi in vse mu gre na roko pri izkoriščanju in nedopustnih špekulacijah.

Glavni nosilci in predstavniki pašičevščine so v najbližji okolici Pašiča. To so njegovi politični pomagači, posamezni ministri, njegovi miljenci, razni prilizuni ter cela vrsta sumljivih potepuhov, ogleduških agentov in hujskačev. Cela ta banda, pravijo »Novosti« dobesedno, se je raztepla po celi državi in ima popolnoma proste roke, da ropa državo in posameznike, da vodi škandalozne špekulacije ter grabi za sebe zemljo, dobave, koncesije. Razven tega kupuje ta banda vse, kar se da dokupiti ter tako uvaja korupcijo v najširše kroge. To je srbska sodba in srbske besede.

Naši žerjavovci.

Tako srbski glas. Krepko je povedal, toda resnično. Zato se je tudi vse dvignilo — s kraljem vred — da se temu razbojništvu, ki zna našo državo pahniti v brezno, enkrat za vselej napravi konec. Zato se je dvignila celo demokratska stranka, ki sama glede korupcije ni bila nikdar preveč tenkovestna, zemljoradniki ter celo Radičevci so prihiteli v Belgrad. Zakaj kar počenjajo Pašičevci, se vsakomur gabi.

Ko pa je prišel trenutek, da Pašičevci razbojnik s krepko brco odlete od državnih kas, takrat se zgodi nekaj sicer povsem pričakovanega, toda skrajno sramotnega; dočim se noben Srb ni drznil več pomoliti roke Pašiču v pomoč, so pridivljali slovenski in hrvaški liberalci pod vodstvom dr. Žerjava in Pribičevića, da vsaj za nekaj časa podaljšajo razbojništvo in korupcijo, ki se je razpasla po državi, zlasti v Belgradu.

Za plačilo so zahtevali, da se smejo samo čeprav samo za par tednov pridružiti tem razbojnicam ter pleniti po državnih kasah. In tako bodo z denarjem davkoplačevalcev pokrili ogromne primanjkljaje svojih brezverskih časopisov, sokoli bodo

dobili levji del, volilna agitacija se mora plačati iz državne kase.

Naši ljudje naj se pa spomnijo, kako sta še pred par tedni »Jutro« in »Domovina« pisala zoper radikalno korupcijo, ki da je rakrana na telesu države, da jo je treba izrezati in podobno. Čez 14 dni pa, ko prikipi nevarnost, da se ta korupcija res izreže, do viška, pa vidimo te slavne viteze iz Jutrove dežele vihteti bridke meče v obrambo istega Pašiča, pred katerim so se preje križali, v obrambo iste korupcije, ki so je pred par tedni preklinjali.

Slovenski demokrati v pravi luči.

Dosegli so višek hinavščine!

Pravijo, da se po žilah Svetozarja Pribičevića pretaka ciganska kri. Mi ne moremo vedeti, ali je to resnica ali ne, eno pa danes čuti vsa država, da je namreč politika, ki jo vodi ta človek čisto ciganska. Hinavščina in zahrbtnost sta njena pglavitna znaka. Besedi: poštenje in možatost ne pozna njen besednjak. Kako je divjalo vse demokratsko časopisje proti radikalom, kako je sumničilo naše poslance, če so samo govorili s kakim radikalnim voditeljem, kako so navidez delali proti korupciji Pašičevega režima — danes pa so v naročju istega Pašiča. Kar so včeraj obsojali, danes smatrajo za edino rešilno.

Spomnimo se na dogodek pred tremi tedni. Velesrbski list »Balkan« je imenoval Jugoslavijo »smrdljivo«. Da bi jih videli, kako so v svojih listih demokratije poskočili! Ljubljanski liberalci so padali nad to strašno psovko v nezavest, Žerjavovo »Jutro« je pretakalo nad to žalitvijo krokodilove solze — čez par dni so v skupnem objemu. Ko je stopil Pribičević brez sramu pod okriljem Pašičevim prvič kot novi minister v zbornico, so mu klicali radikali: »Živela Velika Srbija!« Hoteli so s tem povedati, da smatrajo združitev Pašičevih radikalov in Pribičevićevih — uskokov za zmago velesrbske misli. Srb naj bo v državi gospodar, kakor je bil v ranjki Avstriji Nemeč, Slovenec in Hrvat pa naj bosta hlapca kakor sta bila Nemcem in Mažarom.

Poznamo liberalce in njih manire, vemo, da jim je javno poštenje deveta briga, toda toliko hinavščino naenkrat že zlepa ni videl svet. Celo Srbi, ki so vajeni balkanskih navad, so bili nad to nepoštenostjo začuden. Neki srbski oklice, ki volivcem razjasnjuje zadnje dogodke, vzklika: »Tako na debelo se v tej deželi niti Turki niso lagali.« Kdor še dere za temi ljudmi je ali kratke pameti ali pa človek, ki se ga je treba oddaleč ogniti.

Poturica hujši od Turka.

Žalostno je, da so največji podpiratelji tega režima korupcije in laži baš slovenski demokratje. Koliko so takoiimenovani narodnjaki govorili o ljubezni do slovenskega naroda, jokali so od ginjenja, ko so prisegli slovenstvu zvestobo, iz polnih prs so prepevali: »Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada.« In danes? Na trebih leže pred Srbi in silijo vanje kot podrepna muha. Poslanec stolnega mesta Slovenije glasuje proti Slovincem in Hrvatom! Po časopisju pa bodo še naprej pisali o čistih sokolskih značajih in umazani klerikalni morali! In zakaj vse to? Za denar so ti znataji na prodaj! Liberalne banke se okrepe, demokratski listi dobe milijonske podpore, voditelji demokratov, ki se trudijo »za narodov blagor« si oskrbe »zaslužena« mesta za svoje trudapolno delo. Komaj nekaj dni so na vladi pa že beremo o tisočakah, ki jih mečejo sokolskim društvom. Koliko stvari pa ne bomo vedeli iz časopisov, amak čutili — pri davkih!

Rekli smo, da je žalostno, da se slovenski demokratje tako mečejo za Pašićem. Tembolj žalostno je to, ker so celo nekateri Srbi v tem oziru poštenjši. Davitović in še nekaj demokratov iz Srbije uvideva, da mora priti do sporazuma s Slovenci in Hrvati. Toda takozvani prečanski demokratje in med njimi slovenski tega počejo videti. Raže so svoje lastne tovariše zdale in zapustili, kakor pa da bi padli pri Pašiću v nemilost.

Naše orožje: Svoji k svojim.

Izdajstvo je od apostolskih časov znano in ni nič novega. Toda staro je tudi zaničevanje do izdajice. Kjer so bili ljudje bolj vročekrvni so take ljudi sami sodili. Mi sodbo prepuščamo višjim močem. Nekaj pa moramo storiti: Do zadnje slovenske kože mora priti glas, kaj je zopet storilo slovensko naprednjaštvo. Do zadnjega človeka mora prodreti prepričanje, da so ljudje, ki se zbirajo okrog listov: »Jutro«, »Domovina« in »Slov. Narod« iskarijoti slovenskega naroda. Nobeno živijo-vpitje za narod nas ne sme več premotiti, da ne bi jasno videli v teh ljudeh naslednikov starih nemčurjev. Kdor te ljudi podpira je sodeležen njihovih grdobij. Pazite dobro, kateri trgovci in gostilničar vam vsiljuje svoje »napredno« prepričanje, poglejte natanko pri katerem obrtniku je doma »Jutro« in »Domovina«. Če takega podpirate si sami dajete vrv za vrat in ste sami krivi, da vas ti demokratje izročajo velesrbstvu. Kdor hoče živeti nad našim ljudstvom, ne sme biti proti ljudstvu, naj je to obrtnik ali trgovec, učitelj ali uradnik. Ljudstvo pa naj izpelje strogo staro geslo: »Svoji k svojim.«

Kdor vztraja, zmagaja.

Pašić je s sestavo sedanje vlade poizkusil zadnje sredstvo, da prepreči avtonomično uredbo države. Toda vprav ta poizkus je pokazal, da so zagrizeni centralisti v resnici že v manjšini. Le s pomočjo nasilja se še drže. Če bo ljudstvo znalo vztrajati, je zmagaja končno gotova. Ko pridejo nove volitve — in pričakovati jih je v jeseni — tedaj mora na Slovenskem izginiti zadnji centralist. Prvi Judež se je sam obesil, iskarijote slovenskega naroda pa bo ljudstvo nagnalo, da izginejo s sramoto iz političnega življenja. Ime slovenski demokrat bo le že izraz zaničevanja nad politično nepoštenostjo.

Vojska v Belgradu.

1. aprila: Vršila se je seja verifikacijskega odbora, kjer je šlo za potrditev daljnih mandatov Radičeve stranke. Vlada je naročila nekaj pritožb zoper veljavnost izvolitve hrvatskih poslancev. Radikali in Pribičevići so predlagali, naj se izvoli posebna komisija, ki naj na lieu mesta preišče, če so bili poslanci pravilno izvoljeni. Pri glasovanju pa je vladni predlog propadel z 10 glasovi proti 11. Z opozicijo je glasoval tudi radikal Nastas Petrovič. — Glavni odbor demokratske stranke je izključil iz stranke 15 poslancev, ki so uskočili k Pašiću, med njimi tudi poslanca Ljubljane prof. Reiserja. S tem so vsi slovenski in hrvatski liberalci vrženi iz demokratske stranke.

2. aprila: Ljuba Jovanović, ki je kot predsednik zbornice odstopil, je bil v avdenci pri kralju. Dočim je preje vlada poslance že pošiljala domov in hotela skupščino za več mesecev odgoditi, med tem pa nemočno vladati, se je po Jovanovičevi avdenci pri kralju položaj nenadoma obrnil. Vsi poslanci so bili takoj zopet klicani v Belgrad. Zdi se, da kralj zahteva, da se skupščinske seje vrše dalje in se tako položaj razčisti. — Vršila se je zopet seja verifikacijskega odbora, pri kateri je bilo deloma soglasno deloma z večino opozicijskih glasov potrjenih nadaljnih 26 hrvatskih poslancev. Treba je še, da ta sklep verifikacijskega odbora odobri skupščina, katero sklicati se vlada tako boji.

3. aprila: Vlada se trudi, da bi dosegla odgoditev zbornice. Protivita se Nastas Petrovič in bivši predsednik skupščine Ljuba Jovanović, ki mu je najbrže kralj izjavil, da se morajo seje nadaljevati in hrvatski poslanci potrditi.

4. aprila: Vlada na vse načine skuša pridobiti časa. Zato je prvi podpredsednik skupščine Bakić obolel (predsednik je pa odstopil), drugi podpredsednik pravi, da nič ne ve, kdaj naj skliče sejo, predsednik verifikacijskega odseka je zbolel, da mu ni treba podpisati verifikacijskega poročila, radikali in samostojni demokrati razširjajo vesti, da je skupščina odgodena, da bi tako čim več opozicijskih poslancev šlo iz Belgrada. Kralj je odpotoval iz Belgrada, da se znebi vladnega nadlegovanja za odgoditev skupščine.

5. aprila. Položaj neizpremenjen. Davidović dobiva od vseh krajev brzoglavke in

pisma, v katerih volilci odobravajo njegov nastop proti Pašiću in korupciji ter ostro obsojajo hrvatske in slovenske izdajice.

7. aprila: Kralj se je vrnil. Pašić je bil pri njem. Kralj vztraja pri svoji izjavi. Vlada se je na to posvetovala, kdaj naj se skliče prihodnja seja oziroma ali naj se sploh skliče. Prišlo ni do nobenih sklepov. Govori se, da Pašić v slučaju poraza pripravlja nastop armade.

Dva velika mojstra.

Danes prinašamo sliki dveh velikih voditeljev, ki se borita med seboj za bodočnost naše države — ali bo Velika Srbija s podjarmljeno Slovenijo in Hrvatsko — ali bo Jugoslavija s tremi popolnoma enakopravnimi narodi, od katerih vsak bo gospod na svoji zemlji, skupne naj bi bile le tiste zadeve, ki so za enotnost države na zunaj neobhodno potrebne.

Na eni strani je Pašić, 78 letni državnik. Ustvarjanje Srbije je najožje združeno z njegovim imenom. V boju za doseg svojih ciljev se ni ustrašil nikdar nobenih ovir, odnehal ni niti, ko je bil po upor v dolini Timok l. 1883. obsojen na smrt, in ko je bil leta 1898. obsojen na 9 mesecev, leta 1899. pa na pet let ječe radi nakleпов proti kralju Milanu.

Pašić slovi po svoji lokavosti, brezobzirnosti, vztrajnosti, hladnokrvnosti — same lastnosti, ki so ga v silnih političnih bojih, kot jih je doživljala stara Srbija, dvignile visoko nad druge politike in si je znal tekom časa tako utrditi stališče, da ga ni bilo več resnega protivnika, ki bi mu bil kos. V radikalnem klubu je bil on do zadnjega časa bog. Naj je bilo še hujše vrenje med njegovimi pristaši — kadar je izpregovoril on, je vse utihnilo in molčalo. Na dvoru je vedno hotel biti neomejen gospod. Zakaj njegova zgodovina ni taka, da bi se ga dvor brez potrebe bal.

Da je Protić, dober in previden državnik, takoj odletel, kakor hitro se je s Pašićem spustil v boj, je bilo v Srbiji samo obsebi umevno.

Program Pašićev je Velika Srbija. Srbi edini so poklicani, da vladajo Srbiji, de-

lajo postavljajo, nakladajo davke ter po svoji volji o njih odločujejo. Slovenija in Hrvatska sta samo podjarmljeni pokrajini, ki naj plačujeta in molčita.

Vidovdanska ustava, ki nam je prinesla centralizem, je bil največji in najvažnejši korak k uresničenju velesrbskega programa. Zato se Pašić ni zbal nobenega sredstva, da uveljavi vidovdansko ustavo. Komuniste je dal zmetati iz zbornice, druge pa je podkupil z denarjem, da so izglasovali centralizem. Tako je bila Velika Srbija — življenjski ideal Pašićev — ustvarjena.

Končno pa je Pašić našel svojega mojstra. Voditelj Slovenske ljudske stranke dr. Korošec, oprt na pravico teptanega naroda je podvzel težak in neenak boj proti staremu državniku, ki je doslej še vsakogar položil na tla.

Dr. Korošec je star in izkušen parlamentarec, ki je znal že na Dunaju v družbi z dr. Kreckom tako krepko poudariti pravice Slovencev, da je odmevalo navzgor do cesarjeve pisarne pa navzdol do zadnje pastirske kočice. V svojem političnem boju je silno taktičen, nad vse molčeč, nikdar preoznogle, kar bi ga zavedlo v kakšno nepredvidnost, vztrajen in zna presoditi moči na eni in na drugi strani.

Stijalen je bil način njegovega boja v zadnjih dveh letih. Po številu poslancev v Jugoslovanskem klubu šestkrat šibkejši od demokratsko-radikalne centralistične fronte. S številom je torej vsak boj izključen. Treba je najti drugo pot. Podminirati nasprotno fronto. Težko in dolgo delo. Z znanim Markovim protokolom se je posrečilo razbiti centralistično fronto na dva dela, ki sta se začela ruvati med seboj. Med tem pa naši poslanci neprestano razkrivali umazano korupcijo v Belgradu in kazali na centralizem kot vir vsega zla v državi. Pa je začelo pokati. Najprvo je počilo pri demokratih — večina se je vsaj načeloma odrekla centralizmu, manjšina: Pribičević s hrvatskimi in slovenskimi centralisti, ki so venomer zastrupljali demokratsko stranko, pa je bila izključena iz stranke. Podminirana pa je tudi radikalna stranka: radikalni poslanci se bunijo zoper Pašića. Lahko rečemo, da še ni noben politik prignal Pa-

šića v take škripee, kot ga je zdaj dr. Korošec. Dokaz je že to, da je Pašić poslal celo Slovincem dolgo pismo, v katerem na mile načine prosi pomoči.

Seveda moramo reči, da je ta boj Pašić — dr. Korošec, oziroma boljši rečeno Velika centralistična Srbija na eni strani in avtonomistična Jugoslavija zelo neenak. Pašić ima v rokah vso državno upravo, vso armado, celo vrsto generalov, ves dvor (razen kralja), ogromne vsote denarja, veliko število izdajic, ki so za denar pripravljene prodati zadnjo srajco svojega sobrata. Dr. Korošec pa nima drugega za seboj kot dva teptana naroda, ki imata tudi pravico živeti.

Zato se lokavemu Pašiću še vedno lahko posreči — posebno če dobi še kaj takih izdajic kot so slovenski in hrvatski liberalci — da se za nekaj časa vzdrži. Dolgo pa njegovo nasilje ne bo več trajalo, zlasti če slovensko in hrvatsko ljudstvo vztraja do konca.

Ali ste pripravljeni?

Pred občinskimi volitvami stojimo. Vsa država bo pri teh volitvah gledala, ali je slovensko ljudstvo še za avtonomijo. Kako bo to pokazalo? Če voli avtonomistično SLS.

Nasprotniki zbirajo svoje razbite čete pod raznimi naslovi, da bi vjeli več glasov. Vedite, da bodo vse one, ki ne bodo složne šli pod zastavo naše stranke, proglasili za centralistične, napredne volivce. Že danes opominjamo, naj gleda vsak kmetijski volivec, da se mu ne bodo liberalci po končanih volitvah smejali. Grdo so liberalci pod vodstvom znanega Žerjava znova izdali slovensko ljudstvo Belgradu. Kdor bi te izdajalce podpiral na ta ali na oni način, pljuje sam v svojo skledo.

Vsako na volišče! Pri vsakih volitvah se je zgodilo, da nekateri naši volivci niso bili vpisani v imenik ali pa da so ostali doma. Somišljeniki, ukrenite že sedaj vse potrebno, da noben naš volivec ne manjka na dan volitev.

Gremo nasproti tudi volitvam v narodno skupščino. Treba bo spet pokazati Srbom in vsemu svetu, da Slovenci ne odnehamo od svojih zahtev, naj je boj še tako dolg in trd. Občinske volitve naj bodo šola in priprava na ta veliki volilni boj.

Vsi somišljeniki na delo, vsi zaupniki na stražo! Ako česa ne veste, obrnite se na tajništvo Slovenske ljudske stranke, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna. Tam dobite pojasnila in nasvete. Poglejte tudi zadnji dve številki »Domoljuba«.

Vrste po svobodi hrepenečega slovenskega ljudstva naj bodo takoj urejene in pripravljene na boj.

Priporočamo vsem rodbinam Kolinsko cikorijo, izvrsten pridelek za kavo.

ZOPER SLABOKRVNOST, BLEDICO, SLABO PREBAVO in OSLEBELOST vsake vrste priporočajo zdravniki najbolj aromatično ZELEZNATO TINKTURO, ki jo izdeluje lekarna na Vrhniki. Ista ne kvari zob in je izvrstnega okusa, zato jo uživajo z najboljšim uspehom odrasli in otroci. Pol-litrska steklenica stane 20 Din (80 kron). Razpošilja se poštnoobratno vsaka količina, priporočila se naročiti 3 steklenice naenkrat. — Pišite na lekarno pri »ANGELU VARIHU« na VRHNIKI

PO SVETU

Volitve v Italiji so se vršile v nedeljo z velikanskimi nasilji od strani fašistov. Volitev se je udeležilo okrog 60 odstotkov vseh volilnih upravičencev. Vlada je seveda sijajno zmagala. Kako se je obnesla slovenska lista, v trenutku, ko to pišemo, še ni znano.

Rusko-rumunska pogajanja, ki so se vršila preteklih 14 dni na Dunaju, so se razbila, ker ni prišlo do soglasja v besarabskem vprašanju. Rusija trdi, da je Besarabija ruska zemlja in da ne prizna rumunske aneksije; od Rumunije zahteva, da odpokliče okupacijske čete in svoje uradništvo ter da se v Besarabiji izvede ljudsko glasovanje. Rumunija pa se sklicuje na to, da ji je bila Besarabija l. 1870. odvzeta in priključena k Rusiji. Nadalje okrepljuje njeno stališče tudi to, da je Anglija priznala Besarabijo Rumuniji in da je ravno v zadnjem času franc. zbornica odobrila pogodbo med velikimi državami in Rumunijo, glasom katere pripada Besarabija Rumuniji. Ta čin franc. parlamenta, ki je sledil takoj za posetom rumunske kraljice v Parizu, je zopet Rumunijo približal Franciji, ki je pogodbo odobrila kljub jasnemu opominu Rusije, da smatra to za neprijateljski čin. Spora, kakor je bilo pričakovati, niso razčistila direktna pogajanja na Dunaju, ampak traja še naprej ter bo brezdvomno bistveno vplival na rusko in rumunsko politiko s tem pa tudi na politiko ostalih balkanskih držav.

Francija in Anglija. Med Anglijo in Francijo se vrše že dalje časa razgovori glede ureditve spornih vprašanj. Obe državi želita, da bi se obnovila predvojna in vojna takozvana »srčna zveza«, ki jima je prinesla zmago v svetovni vojni. Sredstvo, ki se ga v to svrhu poslužujeta obe vladi, je docela novo in v diplomaciji ne navadno. Dočim so se doslej vršili pogovori trajno preko diplomatov, ki so tehtali sleherno besedo, je sedanji angl. ministrski predsednik vpeljal nov način: potom javnih pisem, v katerih pove vsak kaj misli. Iz teh javnih pisem je razvidno, da je najvažnejše vprašanje, ki ga je nujno treba rešiti, vprašanje važnosti funkcije pred morebitnim nemškimi navalom. Francozi žele, da se Anglija obveže, da bo Franciji vojaški pomagala v slučaju, da jo napade Nemčija. Macdonald pa nasprotno predlaga, da naj Francija pristane na to, da naj Zveza narodov, katere član postane tudi Nemčija garantira Franciji varnost pred nemškim napadom. Francozi so pripravljani pristati na ta angl. predlog toda samo v tem slučaju, ako Zveza narodov organizira vojaško silo, ki bi posredovala v slučaju kršenja kateregakoli mednarodnega dogovora. Angleži bodo najbrže pristali na ta predlog. Pri vseh teh javnih razgovorih pa je zlasti značilna obojestranska ugotovitev in globoko prepričanje, da evropski mir ni mogoč brez popolne (Dalje glej na naslednji strani spodaj)

NOVICAR

d Črna, bela, žuta roka. Med srbskimi oficirji so tri tajne organizacije, ki skušajo vsaka po svoje vplivati na politiko v državi. Prva organizacija je Črna roka, ki so jo ustanovili udeleženci v zaroti proti umorjenemu kralju Aleksandru Obrenoviću in njegovi ženi Dragi. Črna roka je bila začetkom naslonjena na radikale, pozneje pa so dobili v njej premoč liberalci. Danes so črnorokci pristaši demokratske stranke. Proti Črni roki so ustanovili radikali Belo roko, ki je v hudem sovraštvu s Črno roko. Belo roko vodi general Živković, komandant kraljeve garde. Bela roka je zelo vdana kraljevi dinastiji. Ker pa gre radikalna stranka čedalje bolj v razcep s krono, hočejo radikali ustvariti novo oficirsko organizacijo, takozvano Žuto roko. V naši državni politiki igrajo te tajne organizacije veliko vlogo, čemur moramo v velikem pripisovati dejstvo, da se pri nas morejo držati na površju politiki, ki bi jih sicer ljudski vihar že zdavno moral odnesti. Zdravo in demokracično pa to ni.

p Plen delijo. Kakor hitro je Pribečević prišel do državnih jasl, je dobil Sokol v Glini 5000 Din, Sokol v Tuzli 3000 Din, Sokol v Mostah 2000 Din.

d Na cente »Domovine« pošiljajo ljubljanski liberalci zastoj na deželo med naše ljudi, odkar so se za drag denar prodali Pašiču. »Domovina«, v katero smo vsaka počestna baraba in vsak zakoten žganjar odlagati svoje odpadke in blatiti poštene ljudi, mečejo naši ljudje tja, kamor spada.

d Vsiljivei. Po deželi hodi agent neke nemške knjigarne in vsiljuje ljudem za drag denar slovensko protestantsko sv. pismo. Ljudje, mečite vse te papirnate agente, naj ponujajo sv. pismo ali Domovino in Jutro, skozi vrata.

d Nema pare. V zagrebški gluhonemnici je 32 gluhonemih otrok, za katere je plačevala država. Te dni pa je država to podporo uknila in bi morali ti otroci gluhonemnico zapustiti, če se jih ne bi usmilila zagrebška občina. Država pa ima denar za liberalne časopise in Sokole.

d Za kolesarje. Po novem taksnem zakonu ni več treba plačevati prijavnih takse za bicikle. Do sedaj je moral vsak kolesar prijaviti svoje kolo in plačati 5 Din takse, kar je po zaslugi naših poslancev sedaj odpravljeno. Ostala vozila na peresih (kočije, avtomobili) so pa še vedno podvržena prijavnim in letnim taksam. Vozilo se mora prijaviti pri županstvu, kjer se plača tudi prijavna taksa; letno takso je pa plačati pri davčnem uradu v začetku vsakega leta.

d Brinje na ljubljanskem polju. V bližini smodnišnice na ljubljanskem polju so zgradili v zadnjem času več novih hiš. Ob-

nega sporazuma in složnosti med Anglijo in Francijo, nesložnost pa, da bi le še bolj povečala zmedo in vojno nevarnost v Evropi.

41

činski odbor občine Ježice je sklenil, da se ta nova naselbina imenuje »Brinje«, kakor so tudi tamkajšnje njive označene v občinski mapi. Ime »Brinje« spominja na čas, ko je bilo ljubljansko polje zaraščeno z brinjem.

d Svarilo tistim, ki hočejo v Kanado. Iz Amerike nam je naš naročnik poslal sledeče pismo: Bral sem v Domoljubu št. 9 z dne 27. februarja: »Izseljevanje v Kanado (Sev. Amerika). Javlja se, da je kanadska vlada dovolila, da se v prihodnjem letu more vseliti v Kanado gotovo število kmetov iz naše države.« — Smatram se dolžnim, da opozorim čitatelje Domoljuba, ozir. našo slov. javnost, na članek iz hrvaškega tednika v Ameriki »Neutral. Seljačka Republika Hrvatska« št. 9, z dne 28. februarja t. l. izpod peresa dr. L. Kežmana, poslanika od HRSS. Članek se glasi v celoti takole: *Hoće im se kmetova.* (Jedna bezdušna špekulativna osnova.) Jedan moj prijatelj Amerikanac upravo mi je saopćio, da k njemu došao ovih dana neki Mr. Hamory, koji se predstavio kao bankir iz Youngstown, Ohio, te mu je pokazao načrt jednog dioničkog poduzeća i pozvao ga, neka u to poduzeće uloži svoje prištednje, jer da će mu nositi velike dividende. — Moj prijatelj nije mu dao novaca, to jest nije uzeo dionica ali se je zato dobro informirao o toj osnovi, te svoje informacije sačbio i meni. — Evo, u čemu sastoji ta osnova. — Ima se ustrojiti dioničko društvo s glavnicom od 350 hiljada kanadskih dolara. Ovo društvo ima onda kupiti u Kanadi, provinciji Ontario, 1000 akera zemlje, te tu zemlju urediti kao »Truck Farm«, to jest, kao farmu, koju bi obradivali radnici za plaću u naravi: za stan, hranu in nešto nagrade u gotovom novcu. Radnici na tu farmu imaju doći iz Europe, iz onih zemalja, koje imaju mnogo izseljenika, a tako maljenu izseljeničku kvotu, da svi ne mogu u »Savezne Države«, te jedva čekaju, da ih netko pusti barem u zemaljski raj u Kanadi. Svaki radnik, koji bi bio voljan doći u Kanadu na tu truck farmu, imao bi za tu sreću platiti 100 dolara u gotovom na ruke agenta ovoga društva, a uz to si dakako sam platiti »šifkartu«. — Na upit mojega prijatelja, odakle će siromašni europski seljaci platiti tih sto dolara i kupiti »šifkartu«, odgovorio je gospodin bankir: »Pozajmit će si te novce od svojih rođaka ili prijatelja u Saveznim Državama, a mi ćemo im u tom ići na ruku«. — Na farmi dobivali bi hranu i stan. U jednoj radničkoj kući, dugajkoj 80, a širokoj 40 stopa, bilo bi nagnjeteno po nekoliko desetaka radnika. Uz stan in hranu imao bi svaki radnik pravo na mjesečnu plaću od 20 dolara. Ali tu plaću nebi cilju primao. Deset dolara, dakle polovica sustezala bi mu se kao prinos za glavnicu u Holding Company, dakle opet posebno dioničko društvo, u kojem bi radnici bili dioničari, a koje bi na farmi držalo drštvni

dućan (prodajalno) za prodaju robe potrebne radnicima. Radnici bili bi dužni kupovati samo u ovom dućanu, pod inaku kaznu otpuštenja. Ostaje dakle 10 dolara na mjesec. Od ovih 10 dolara susteze se svota od 2.50 dolara za osiguranje. Na koliko bi radnici bili osigurani? To u načrtu nije predviđeno, pa taj gospodin toga nije znao kazati. Ostaje dakle 7.50 dolara mjesečno za odplatu duga rođacima, za odjeću, za čašu piva ili vina, za zabavu, za knjige i novine, za podupiranje siromašne rodbine u domovini, a onda još i za — prištednju! — Ratarska sezona traje u pokrajini Ontario od prilike šest mjeseci? Tko će se brinuti za radnike? Što će raditi? Tko će im dati jesti? Morat će odgrtati snijeg ili se brinuti sami za se ili će ih kompanije, što je još najvjerojatnije, plaćati, ali ih iznajmiti kojoj šumskoj kompaniji za sječu drva i na njima još zaradivati. Radnik, istina, smije otići s farme, ako ga ne iztjeraju. Ako otide tim bolje za kompaniju. Pošto će ugovor (pogodba) trajati od tri do pet godina, njegovih sto dolara ostaje kompaniji, a na njegovo mjesto dolazi drugi. Ali kamo će otići? U okolo farme nema ni grada ni željeznice na stotine milja daleko, a čovjek nezna jezika, nezna si ni pomoći. Razumije se samo po sebi, radnici nemaju nikakova prava i nikakova interesa ni na zemlju ni na plodove. To je eto ta osnova. Ne treba ni reći što to znači. Ovi špekulanti računaju jedino sa željom europske sirotinje, da se izseli, te tu želju hoće bezdušno da upotrebe, a svoje žrtve da krvavo izrabe. Zato ni slijeću ne treću nikakova dokaza. Razbojnici traže život ili novac, a ova gospoda, koja još možda nisu ni kapitalisti ali bi valjda hteli da poslađu, traže i život i novac. — Naši ljudi treba da zato saznaju, pa molimo sve čestite novine, neka to pretiskaju. To je od tim veće važnosti, što je taj gospodin ne sluteći ništa zla, izjavio, da ovih dana putuje u Hrvatsku na verbovanje roblja za svoju farmu. Ovim izrabljivačkim špekulantima bio bi svaki uspjeh onemogućen, kad bi jugoslavenske vlasti, a napose beogradsko ministarstvo socijalne politike i njegovi izseljenički organi vršili barem svoje dužnosti. Ali mi znamo, kako ih vrše, te ne treba na ovom mjestu gubiti riječi. Treba dakle da bude obavješteno novinstvo i naše domovinske organizacije, napose seljačke zajedne organizacije. — Sadašnja vlada pokrajine Ontario prije će ove razbojнике zaštićivati nego smetati. Oni su se i zato pobrinuli. — Tako se torej roparska banda spravlja, da privede siromaški narod na svoje limanice. Ker mislim, da je poduk dober za vse, kateri se nameravajo izseliti iz rojstne grude, zato prosim, da se te vrstice blagovolijo uvrstijo v predale »Domoljuba«. — Nikolaj Skube.

d Na škrlatinki so oboleli otroci neke družine v Mali vasi pri Ježici. Občinstvo se opozarja, da se točno ravna po zdravniških odredbah, da se bolezen ne razširi.

d Izstopil bom iz cerkve. S temi besedami je prišel neki mož na Nemškem k svojemu župniku. — »Zakaj vendar, škoda za vašo dušo?« ga ta vpraša. — »Saj ni nič več krščanskega duha na svetu, neki kristjan mi je ukradel prašiča iz hleva.« »To je

res žalostno, pa koliko let sto že imeli prašiče v onem hlevu? — »Deset.« — »In jih ni dosedaj še nihče ukradel?« — »Ne.« — »Če je tako, potem morate vsaj še deset let ostati v cerkvi z ozirom na one poštene katoličane, ki so hodili mimo vašega hleva in vam ni nobeden ukradel tako koristne živalice.«

— **Pomiadni izprehod v ljubljansko okolico.** Ljubljana slovi po svoji lepi okolici. Tja se zatekajo ljubljanci, utrujeni od svojega dela in mestnega hrupa in prahu. Dunajska cesta te povede na prijazno Posavje. Če te zanese korak proti Posavju, ne pozabi si ogledati ob Dunajski cesti neke zanimivosti. Ko si prišel od sv. Krištofa do artilerijske vojašnice, pogledj na levo. Tam opaziš pod Dunajsko cesto veliko prostorno jamo; ta prostor ima na prvi pogled podoba štirikotnika. Kmalu lahko opaziš, da je imela človeška roka že veliko posla na tem prostoru. — Ta prostor je — stadion, velikansko in velikopotezno delo. Stadion gradi celo slov. kat. ljudstvo. v prvi vrsti nesebično in požrtvovalno orlovsko navdušenje. Tudi ti si poklican, da sodeluješ pri zgradbi tega najlepšega slovenskega spomenika. Vsak najmanjši dar v denarju ali blagu je kameu do končne izvršitve.

d Trojčke, dva fanta in eno deklico, je 1. aprila povila premozarjeva žena Jurca iz Toplic pri Zagorju. Vsi skup so tehtali okoli 7 kg in so vsi zdravi. V enem dnevu se je ta družina od šestih otrok na devet pomnožila.

d Umrl je 5. aprila na Brezovici pri Ljubljani župnik Franc Česarek v starosti 58 let. Pokojnik je bil dalj časa zelo bolan in so ga več mesecev umetno hranili. Naj počiva v miru!

d Velike povodnji. Iz mnogih držav se poroča o velikanskih povodnjih. Tako je na Poljskem Visla prestopila bregove ter poplavlila mnogo vasi, vsled česar je veliko ljudi utonilo. Na Portugalskem je bilo pod vodo glavno mesto Lizbona, kjer se je pordilo 24 poslopj, v katerih je mnogo ljudi našlo smrt.

d Komunist in katoličan. Katoliškemu delavcu je rekel neki komunist: »Prej sem bil katoličan, toda, ker katoliška cerkev ni preprečila vojne, sem postal komunist.« — »Stvar okusa,« pravi delavec, »jaz sem bil komunist, pa sem postal katoličan, ker niso niti komunisti, niti internacionalni prostozidarji in niti rdeča internacionala socialdemokratov preprečili vojne.«

d Od mrtvih je vstala v mestu Krenovo v Dalmaciji starka Romana Miculinič. Pretlelo soboto ji je nenadoma prišlo slabo ter je morala v posteljo. Domačini so poklicali zdravnika, ki pa ni mogel boleznijo točno ugotoviti. Starki je prihajalo vedno slabše in nazadnje je »umrla«. Postala je popolnoma trda in hladna in žaluziji domači so v dobri veri, da imajo pred seboj mrtveca, napravili mrtvaški oder, položili na njega v krsti ležeče truplo in našgali okrog sveče. Dva dni so hodili soedje kropiti, tretjega dne, ko so stopili pogrebci v mrtvaško sobo, se jim je nudil grozen prizor, pri katerem je vsem otrpnilo od strahu srce ter so jo porivali urnih krač po bregu navzdol. Mrtva starka se je namreč izprehajala po sobi ter pogrebce celo nagovorila. Ker pa je

bila sama prestrašena vsled čudnega položaja, v katerem se je prebudila, se je obnašala bolj čudno, kar je ljudi še bolj uverilo, da duša umrle straši po sobi. Šele zdravnik, ki je nameraval napraviti mrtvaški ogled, je ljudem pojasnil, da starka ni umrla, ampak da se je nahajala v nekem otrplem stanju, ki je popolnoma slično smrti. »Umrla« si je kmalu opomogla od prestanega strahu in živi sedaj veselo dalje. Krsto in vence so pa spravili v shrambo, da jih lahko uporabijo, ko jo bo v resnici zadela smrt.

d Zaloigra na Rakeku. 19letni sin gostilničarja in posestnika Matevža Stržaja na Rakeku je dne 23. marca t. l. hotel vdreti težko se zapirajoči predal v omari, kjer je ležala materina obleka. V predalu je bil nabit samokres, ki je ležal na materini obleki. Po neprevidnosti je sin sprožil samokres in zadel svojo mater naravnost v srce. Ko je videl svojo 60letno mater na tleh v krvi, je sin omedlel. Bajje je zelo ljubil mater. Kako se je cela stvar pravzaprav odigrala, še ni pojasnjeno.

d Štiri tedne že spi neki osemletni deček v Šibeniku. Hranijo ga umetno.

d Nečloveška mati. V Rusovem kozolcu pri Grosupljem so našli okrog štirinajst dni staro dete ženskega spola. Otrok je bil zavit v cunje, na katerih se je še poznala štamplija deželne bolnišnice ljubljanske, in je imel obraz, vrat in ročice že skoro popolnoma objedene od podgan.

d Štiriletni deček Ivan Leben je padel v Gruberjev kanal in utonil. Gruberjev kanal vsako leto zahteva svoje žrtve. Zakaj se ne napravijo ograje?

d Umor. 1. aprila zjutraj so našli v bližini Stadiona v Ljubljani ustreljeno 20 letno blagajničarko kina Tivoli Frančiško Petkovšek, ki je tudi tam v bližini stanovala. Sum je takoj padel na Alojzija Jerančiča, sina premožnega trgovca na Dolenjski cesti. Ta jo je spremil zvečer ob enajstih proti domu, ljudje so ju slišali, da sta se prerekala. Ljudje so slišali okrog polnoči pok, pa se niso zmenili, ker se tamkaj večkrat iz objestnosti strelja. Jerančiča so takoj prijeli, toda on trdovratno taji umor, kljub temu, da je nekemu fantu zjutraj povedal, da bo Petkovškovo ustrelil. Jerančič je propal fant 21 let in je bil svoj čas radi vloma v očetovo trgovino obsojen na eno leto ječe.

d Tovornj zračni promet se je otvoril med Parizom in Belgradom. Te dni je pripul prvi tovorni aeroplan in pripeljal blaga za dva milijona kron.

d Najhitrejše lokomotive. Ekspresni vlaki, ki vozijo skozi ravne ameriške pokrajine, drve s hitrostjo 160 km na uro — to se pravi trikrat hitreje kot naši ekspres. Električne lokomotive na nekaterih progah dosežejo 200 km na uro. Izdelujejo se pa že stroji s 500 km na uro, kar bi značilo iz Ljubljane v Novo mesto, kjer se zdaj vozimo poltretjo uro, samo — 8 do 9 minut. Seveda bi morala biti proga temu primerno grajena ter popolnoma ravna, kar je mogoče le v ogromnih ravninah, kot so v Ameriki.

d Bivši nemški prestolonaslednik je v Berlinu otvoril trgovino s poljedelskimi stroji. Pravi, da so nemški kmetje po ve-

čini še monarhisti in da bodo zato rajši kupovali pri njem kot pa pri kakšnem za grizenem republikancu.

d Strahovita nesreča v Italiji. Mesto Amalfi v Italiji je obiskala strašna nesreča, ki je zahtevala veliko človeških žrtev. Nad mestom se je prelomil oblak in v hipu je voda poplavlila ulice ter narastla v strahovito višino. Od morske strani so udarili v mesto še visoki valovi, ki so razdejali celo obalo. Voda je nekatere nižje ležeče mestne dele tako hitro zalila, da prebivalci nekaterih hiš sploh niso mogli pobegniti ter so vsi našli smrt v valovih. Računajo, da je mrtvih nad 100 oseb. V mestu vlada silna beda, ker je voda uničila skoro vsa poslopja. Za prelomom oblaka je nastal precej hud potres, ki se je najjačje občutil v Neapolu in v Palermu, kjer se je zrušila ena palača.

MED BRATI ONKRAJ MEJE.

Slov. katol. izobraževalno društvo »Kres« v Gradcu praznuje letos 15letnico svojega prosvetnega delovanja med graškimi Slovenci. 25. maja t. l. bo namreč poteklo 15 let, kar so si Slovenci v nemškem Gradcu osnovali svoje kulturno ognjišče v »Kresu«. K 15letnici je društvo prejelo nov oder, katerega sta društvu poklonila dva društvena člana. Društvo ima tudi svoj tamburaški zbor.

300 knjižnic vzdržuje »Südmarka« (ponemčevalno društvo) v narodnostno mešanem ozemlju ob slovensko avstrijski meji. Samo v preteklem letu je ustanovila na novo 48 knjižnic. — Kaj smo pa mi storili za svoje ogrožene brate?

Župnik Ivan Maierhofer, katerega so Italijani pregnali iz Planine na Vipavskem, je nameščen za provizorja v Bistrici ob Zili.

V ječo so vrgli 28. pret. meseca urednika »Goriške Straže« g. Kemperle Polmeta, ker je na volivni agitaciji razžalil nekega orožnika.

VOJAŠKE ZADEVE.

Za letošnje nabornike. Nabori se bližajo. Najbrže se prične že maja. Mladeniči, ki reflektirate na kakšno ugodnost — skrajšan rok, oprostitev — pripravite pravočasno uradne listine, da jih boste pokazali naborni komisiji. Čisto mogoče je, da se nahaja v rekrutnem spisku, ki ga je sestavilo županstvo, kakšna pomota, glede razmer posameznega rekruta, n. pr. ni pravilno navedeno, koliko časa so služili pri vojaki rekrutovi bratje, oziroma oče ali pa so kakšne druge napake. Vse to se lahko še popravi in vpošteva, če se mladenič izkaže z uradno listino, ki potrdi njegovo izjavo. Kdor je v dvomu glede pravilnosti rekrutnega spiska, naj vzame k naboru rodbinsko polo, potrdilo o davkih in eventualno tudi vojaške dokumente svojcev, ki so že služili.

O vojaški obveznosti v naši državi. Pri nas mora služiti v vojski vsak državljan, ki je sposoben. Nesposobni ali tisti, ki so izgubili državljansko čast (n. pr. kdor je obsojen v ječo) so pa podvrženi taksl. Nihče ne dobi stalne državne službe in tudi nihče ne sme izstopiti iz našega državljanstva, dokler ne odsluži svojega roka v kadru, razen če mu to dovoli ministrski svet. Obveznost služiti pri vojski se prične z 21 letom

POLITIČNI ZAPISKI

p V zadregi. Jutrovcvi in Domovinarji so se pod Žerjavovo komando strašno zaleteli: drugič so izdali slovensko ljudstvo belgrajskemu centralizmu, kar so hoteli zakriti s par drobtinami, ki naj bi jih za ljudi prinesli iz Beograda. Toda še te drobtine so se jim tako temeljito ponesrečile, da se jim vse smeje. Tako so zavpili: kuluk smo odpravili. Ljubi gospodje, berite Domoljuba od 19. marca — tam boste videli zapisano, da je kuluk po prizadevanju naših poslancev že odpravljen. Prav isto so že pred tremi tedni javili liberalni časopisi. Smola, ali ne?

d Dvojni samostojneži. Demokratska stranka je radi izdajstva izključila slovenske in hrvatske demokrate, ki so zato ustanovili »Samostojno demokratsko stranko«. Tako imamo pri nas dve samostojni stranki, kateri se med seboj le v toliko razločujeta, da je ena odvisna od Žerjava, druga od Puclja. Sicer sta pa obe centralistični, obojni so glasovali za centralizem, ki nam je prinesel popetorjene davke, kuluk in korupcijo, da smrdi po celi Evropi. Samostojneži pa zdaj lahko glasujejo za Žerjava ali za Puclja, svojega programa s tem ne bodo izdali.

p Vsa sredstva so dobrodošla. Neki belgrajski vladni časopis je priobčil iz Carigrada poročilo, da se je vršil tamkaj sestanek macedonskih progancev, na katerem je bilo prečitano pismo voditelja macedonskih vstašev in ki se glasi: »Macedonci! Pripravite se, ker se bliža čas, ko bomo našo drago Macedonijo osvobodili srbskega nasilstva.« Koncem pismo poroča, da je došel Radić v Beograd, ki je na strani Macedoncev. Očividno je, da vladinovi namenoma pošiljajo take izmišljotine v svet, da bi Srbe nahujkali zoper Hrvate in Slovence.

p Prespal. Bivši samostojni poslanec Mermolja se je zbudil in napisal nekaj vrstic v »Kmetijski list«. Pravi, da bi naši poslanci morali v skupščini zahtevati izenačenje davkov v državi. Gospod Mermolja, dobro jutro, vidi se, da ste izborno spali. Zato seveda niste mogli zasledovati, da naši poslanci ob vsaki priliki v narodni skupščini povdarjajo zahtevo po izenačenju davkov (primerjaj govore poslancev dr. Kulovca, Škulja, Zebota, Ve-

starosti in traja do dovršenega 50 leta in sicer: 1. pri operativni vojski od 21 do dovršenega 40 leta, in 2. pri rezervni vojski od dovršenega 40 do dovršenega 50 leta. Ob mobilizaciji ali pa v vojnem času pa sme vojaška oblast, če je treba, poklicati v vojaško službo tudi mladeniče od dovršenega 18 do dovršenega 20 leta starosti. Istotako se smejo v teh dveh slučajih pozvati v vojaško službo tudi moški do 55 leta starosti. Ti zadnji pa se glasom vojaškega zakona ne smejo pošiljati na fronto, ampak se morajo rabiti v zaledju. — O tem, kdo ima pravico do raznih ugodnosti, smo že poročali.

6²

senjaka, Sušnika, Stanovnika, Brodarja itd.). Pa še več zahtevajo, veliko več: ne samo, da naj bodo davki izenačeni, temveč da naj Slovenci o svojih davkih sami odločujejo in z njimi sami gospodarijo. Tega samostojneži niso nikdar zahtevali, ker so bili vedno pokorni sluge g. Pašića in so z glasovanjem za centralizem celo sami preprečili, da se niti izenačenje ni moglo izvršiti, kljub temu, da je potem g. Pucelj skoro eno leto sedel na ministrskem stolcu. Zdaj naši poslanci vlečejo voz iz globokega blata, v katero ste ga samostojneži pomagali zavoziti. Tako, gospod Mermolja, zdaj pa lahko zopet zadremljete.

p »Radikalna vlada pomeni škodo za Jugoslavijo,« je pisala »Domovina 25. jan. t. l. Ko pa se je vse pošteno prav zato združilo, da vrže to vlado in prepreči to škodo, je bil dr. Žerjav, izdajatelj »Domovine«, tisti, ki je radikalno vlado podprl, da ni padla.

p »Domovina« je pisala pred tremi tedni: Pod radikalskim režimom so se povečali davki do neznosne višine, povišale so se železniške tarife, uvedel se je kuluk in se je razpasla korupcija tudi v Sloveniji. Danes pa so »Domovinarje tistim, ki se najodločneje bore proti tej korupciji, padli za hrbet in podprli radikalno vlado korupcije samo zato, da so tudi oni deležni te korupcije, ki se je razpasla v Sloveniji. Ali more čeden človek, ki se vsak dan umije, tako grdobijo, kot je »Domovina«, sploh še vzeti v roke?

p »Jutro«, ki ga plačuje Pašić in kapitalistične banke, pravi, da bo »Domoljub« sedaj vpil. Čisto točno! Gospodje, tako bo razkrinkaval vaše ogabno izdajstvo, da vam bo zelo neprijetno. Zadnji čas je, da razbojnikove preženem s slovenske zemlje.

Pozor!

Preselitev!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

»Vzajemni posojilnici«

v Ljubljani — r. l. s. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠICEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

po 6 0/0

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2 0/0, vez. tudi po 6 1/2 0/0

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavbne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah. 5881

ZAHVALA z Brezovega pri Kovorju.

Nepričakovano hitro po očetovi smrti smo vnovič žalovali po predragi materi

MARIJANI POGAČNIK, rojeni PERNE,

ki jo je Bog poklical k sebi. — Vsem prijateljem, znancem, sosedom in sorodnikom, ki so jo kropili in sočutno spremljali na zadnjem potu na zemlji, se iskreno zahvaljujemo. Nepozabno pokojnico priporočamo v molitve in prijazen spomin.

Družina Pogačnik - Mlinarjeva.

NAZNAMILA

n Ustanovni občni zbor Okrajne kmetijske zveze v Črnomlju se vrši na cvetno nedeljo 13. t. m. v prostorih g. Matije Slubicia v Črnomlju in sicer točno ob 9. uri dopoldne. — Kmetiska zveza in krajevni odbor SLS v črnomeljskem sodnem okraju naj poljejo svoje odbornike kot delegate na peljejo svoje odbornike kot delegate na ustanovno skupščino. — Okrožje kmetijskih zvez v Novem mestu.

n Nov semenj. V Veliki Slevici pri Vel. Laščah na Dolenjskem bo na belo soboto, 26. aprila, prvi letni semenj za kramo, živino in konje. Vel. Slevica, ki je stara božja pot, proslavljena širom slovenske domovine po prelepi Stritarjevi pesmi »Turki na Slevici«, je oddaljena od kolodvora Vel. Lašče samo 3 kilometre in ima zaradi izredno lepe lege jako ugodno sejmišče. Vabimo zlasti Bločane, Ribničane, Dobrepoljce in bližnje sosede!

n Ljudski oder ponavlja igro »Pasijon« ali »Kristusovo trpljenje in smrt« še v nedeljo, dne 13. aprila, ob 3. uri popoldne in v torek, dne 15. aprila, ob 8. uri zvečer. — Da bo tudi občinstvu z dežele omogočeno videti to prireditev, se prične nedeljska predstava že ob 3. uri popoldne. Pri tem ima p. n. občinstvo priliko, se z večernimi vlaki vračati domov. Predprodaja vstopnic vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in popoldne od 2. do 6. ure, ter dve uri pred vsako predstavo v Društveni nabavni za drugi (Ljudski dom I. nadstropje).

n Ukradena je bila od 28. do 30. marca volovska vprega brez jarma. Ako bi kdo o storilecu tatvine kaj vedel ali kupil, naj javi županstvu v Dobu proti dobri nagradi.

Vsak dober gospodar si bo naročil od Jugoslovske knjigarne v Ljubljani Humekovo knjigo

PRAKTIČEN SADJAR

da prične takoj spomladi pravilno negovati svoje sadno drevje. Z uspehi bodo trud in stroški za knjigo stoterno poplačani. Vezana knjiga velja s poštino vred 124 Din. 1084

Pfaff šivalni stroji

so najbolj priporočljivi. — Cene solidne. Plačljivo na obroke.

IGN. VOK

LJUBLJANA & NOVOMESTO.

Iščem HLAPCA za poljska dela. — Naslov pove uprava »Domoljuba« pod števil. 1945.

Cenjene gospodinje!

Ako hočete svoji družini postreči za Veliko noč z dobrim kruhom in finimi poticami, morate pri meni kupiti moko, rozine, cvebe, med in drugo mazilo, ker edino le pri meni boste z najboljšim blagom po najnižji ceni postreženi. Vsemu spec. blagu sem za praznike cene znižal, da si bodo tudi revnejše družine za Veliko noč kaj boljšege privoščile. — Cenjenim gospodarjem naznanjam, da imam zopet najboljši splitski CEMENT po najnižji ceni na zalogi. — Za točno in solidno postrežbo jamčim, ter se najtopleje priporočam za obilen nakup.

I. MENART, trgovec, DOMZALE.

SIRON · DOMOVINE

IZ KRESNIC.

»Jutro« poroča, da so imeli demokrati dr. Zerjava, ki dela za Belgrad in velesrbstvo, dne 9. marca t. l. svoj shod v Kresnicah v gostilni pri Spantu. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik Mohar Ivan, odborniki: Kos Valentin, Razpotnik Jakob, Taufer Franc, Jančar Franc, Spunt Valentin in Spunt Ignacij. Na sestanku je bil tajnik JDS dr. Rape. Priobčujemo zato, da bodo naši ljudje vedeli imena velesrbskih priganjačev v Kresnicah.

VACE.

Imeli smo shod 25. marca. G. Žužek nam je pojasnil politični položaj ter posebej poudaril sledeče. Hud boj se bije v Belgradu, za nas vse gre, zato ne smemo biti brezbržni napram temu. Ali nas ne tepe še dovolj centralistična ustava, po kateri nimamo Slovenci nobene politične moči? Slovenci hočemo avtonomijo, to je, hočemo od ljudstva izbran pokrajinski zbor, ki bo dajal postavbe, primerne za Slovenijo, da nam ne bo Belgrad vsega narekoval. Slovenci ne maramo s svojim denarjem le drugim pomagati, sami pa hirati. In pa, ali naj večno hodijo naši fantje v Macedonijo k vojaku, da se nalezajo malarije in drugih bolezni? In ali naj komandirajo Srbi in naši liberalci, kakšna naj bo vzgoja v šoli? Kdor hoče sebi in drugim slovenskim kmetom dobro, ta mora biti za avtonomijo. Kdor pa hoče biti za avtonomijo, mora biti za Slovensko ljudsko stranko. Ljudstvo pa mora vztrajati pri volitvah, dokler tega ne dosežemo. Če hočete kaj vedeti, pridno zasledujte z branjem politični razvoj. Možje in vsi drugi, bodimo zavedni!

HORJUL.

Kmetijski list je prinesel odgovor na mojo notico v 10. Domoljubovi številki. Ne mislim na vsako pisanje nasprotnikov takoj odgovarjati, ker bi se stvar lahko vlekla v brezkončnost. Vendar pa mi je resnici na ljubo dvoje ugotoviti. Predvsem dotični dopisnik čisto napačno Domoljubov članek g. župniku pripisuje. Kako bi mogel g. župnik v svoji skromnosti sebi javno hvalo peti! Pisec tistega članka je spodaj podpisani. Treba mi je pa še dokazati, da je Kmetijski list brezverski. Lep tozadevni dokaz je že v nedeljo podal g. župnik. Vendar naj se pa še bere črna ona belem. — Kmetijskemu listu je Sokol pri srcu. Tega se ne da tajiti. Sokol je odločna fronta proti katol. Cerkvi. Tega ni treba dokazovati. Berite brošuro »Ajmo mi Sokoli.« — Nihče ne more dalje ugovarjati, da Kmetijski list ne skuša odvrniti ljudstva od duhovnika, da ne ob poslušalo, razen morda le v cerkvi in še tam prav farizejsko. Kaj pa je ljudstvo brez duhovnika? Ljudstvo brez Cerkve, brez vere. Ali ni torej list, ki gre za takimi cilji, resnično brezverski? Tudi vse božje in cerkvene zapovedi vsi samostojni vestno izpolnjujejo, povdarja člankar. Dasi ne sprejememo brez ugovora, da bi vsi vse

vestno izpolnjevali, vendar moramo reči, da kar imajo nekateri še dobrega, je še sad prejšnje vernosti. Kaj bo pa čez nekaj let z njimi in njihovimi otroci, če bodo zajemali iz listov z gori omenjenim duhom, pa ni težko ugani. Kdor hoče razumeti, mu je zadosti. — Horjulski kaplan.

JAVOR POD LJUBLJANO.

Pobalinski napad na zasilno tukajšnjo šolo je nekdo objavil v nekem ljubljanskem listu. Dopis se enako glasi, kakor ga je dotični hotel vtihotapiti v Domoljuba. Iskrena hvala, gospod urednik, ker ste mi dovolili vpogled v dopis. Na dopisu sta v imenu »Starsi šoloobveznih otrok« podpisana 2 moža-poseselnika. Ista sta se zglasila pri podpisnemu šolskemu vodstvu ter izjavila, da je dotični dopisnik navaden zahrbtn slepar, ker onadva nista v nobeni zvezi z dopisom. No, dopisnik, ali si kaj ponosen na ta svoj častni naslov »slepar«? Na enak sleparski način lahko napraviš dopis in podpišeš vse gospodarje celega šolskega okoliša in odpošlješ naravnost na Višji šolski svet v Ljubljano, s katerim strašiš v svojem dopisu. Kadar bodo zopet zasneženi zameti, pridi se na lastne oči prepričati v šolsko sobo:

Od bliz' so prihajali
Daljnih ni blo
Mi smo pa španali
Sleparju v hudo.

Za to slednjo igro bi bil morda sposoben, a za zasilnega učitelja pa menda ja ne? Nikar ne sanjaj takih bedastoč! Da ura prav kaže, je treba, da vsi koleščki prav delujejo. Torej pozor, gospodje uredniki ljubljanskih listov, da Vas naš slepar ne nalima! — Vodstvo zasilne šole v Javoru pod Ljubljano: Jernej Klinec, učitelj.

IZ PREDDVORA NAD KRANJEM.

Orlovski telovadni nastop, ki se je vršil na praznik 25. marca pred natlačeno polno dvorano občinstva je uspel v oči zadovoljnost. Orli, naraščaj in bratski orliški krožek iz Kranja so za svoje precizno izvršene nastope želi čbilo pohvale. Planšarica je s svojim ljubkim nastopom naravnost očarala občinstvo. Tudi ostale točke sporeda so bile predmet splošne pohvale. Bratskemu orliškemu krožku iz Kranja ter g. katehetu Zužku boči na tem mestu izrečena najprisrčnejša zanvala za prijazno sodelovanje. Na splošno željo občinstva se ponove vse točke razen telovadbe v nedeljo, dne 3. aprila popoldne, mesto telovadbe pa se igra burka »Pol ure v zrakoplovu«. Vabijeni tudi okoličani.

IZ BOHINJA.

Društveni dom na Boh. Bistrici napreduje. Sedaj so razpisana mizarška in tesarska dela. Ko bi bili Bohinjci še bolj zavedni, bi dom bil do jeseni dovršen. Nergač se povsod dobe. A naše delo jim bo pokazalo — resnično delo za ljudsko izobrazbo. — Sneg počasi jemlje slovo. In ni čuda — saj je bilo celo zimo okoli 5 m padavin.

Navdušeni srburji so bohinjski sokoli, ker imajo odsekovno ozir. društveno štampiljko tudi v cirilici.

LESKOVEC PRI KRŠKEM.

Telovadni odsek »Orlek« v Leskovcu je priredil na Jožefovo s sodelovanjem Raškega odseka telovadno akademijo. Občinstvo je z velikim zanimanjem sledilo posameznim točkam. Prav posebno je ugajalo petje ter skupine. Iskrena hvala bračom Orlom z Rake, posebno g. kaplanu, ker se niso ustrašili dolge ter slabe poti, ter nam prireditev spopolnili.

VACE NAD LITJO.

Okrajna Kinetska zveza »Zasavje« je dne 25. marca ob 11 dopoldne na Vaca in popoldne v Vidergi priredila shod SLS. O političnem in gospodarskem položaju je poročal g. Franc Žužek iz Ljubljane. Zborovalci so soglasno odobrili taktiko Jugoslovanskega kluba in želijo, da Jugoslovanski klub vstraja v boju za revizijo ustave. Občni zbor OKZ Zasavje je preložen na nedoločen čas.

ŠT. VID NAD LJUBLJANO.

V vednost in na znanje vsem ljudem. Iz jutrove dežele se poroča: 8. marca t. l. je tukajšnji krajevni odbor Zerjav-Pribečeviške stranke imel svoj občni zbor, na katerem je ravnatelj Jug iz jutrove dežele svojim vernim razlagal Zerjavov-Pribečevičev evangelij; za načelnika je bil izvoljen Josip Matjan (Porent), za podnačelnika Ivan Goljar (Zogen). — Volitve morajo biti zelo blizu. Dva pojava nas v tem potrjujeta: 1. pojav: Samostojneži, demokratje (Zerjavovci) in napredni delavci (Košir) imajo večer za večerom skupne sestanke, kjer ugibajo, kako bi ugnali in utopili SLS; 2. pojav: gorostasne novice, ki se kakor pred vsakimi volitvami tudi sedaj kar na cente prodajajo lahkovernim ljudem. Centrum vseh teh novic je seveda ta preklani naš župnik in dekan, ki je naredil že toliko hudega, kakor še nihče pred njim in nihče za njim. Pred zadnjimi volitvami je župnijo pripravil ob župnišče, zapravlil šolsko premoženje, zmešal vse šolske račune in ukradel občini hišo (mežnijo), ali sedaj je napravil še vse kaj hujšega: blizu enega milijona kron je že nabral za zvonove, sedaj je pa ta denar zazidal v dom, ki ga pa dozidati ne more; dom bo prodal in tako ne bo ne doma ne zvonov. Hranilnico je spravil na rob prepada in bo v kratkem izdihnila, prav tako »Lipa«, ki je že v smrtnih vzdihih. To so samo nekatere hude reči, vseh pa ne moremo povedati, da javnosti preveč ne prestrašimo.

ŠT. JURIJ PRI GROSUPLJEM.

Dne 16. t. m. je umrl Franc Mehle, posestnik iz Ponove vasi št. 5. Bil je pristaš SLS, ključar podružnične cerkve na Taboru, ki se je veliko trudil za podružnične zvonove. Bil je tudi zaprišežen cenilec za tukajšnjo občino, podpredsednik občinskega agrarnega odbora in član Katol. slov. izobraževalnega društva. Bil je tudi odbornik Kmečke zveze. Izobraževalno društvo ga je korporativno spremilo na njegovi zadnji poti z društvenim vencem, pevski

odsek mu je zapel dve prav ganljivi žalostinki, tako da ni ostalo nobeno oko suho.

CERKLJE PRI KRŠKEM.

Meseca novembra smo veseli sporočili, da v letu 1924. ne bomo plačevali nikakih občinskih doklad na posredne davke. Občinski odbor je tedaj namreč sklenil, da naj se občinske potrebščine krijejo s prostovoljnimi davki, t. j. pred vsem z naklado na pijačo. To je brez dvoma pravičen davek! — Pa glej ga, pride ti, prijatelj ljudstva in kaj naredi? Pritoži se zoper ta sklep na pokrajinsko upravo. — Ta pa na pritožbo ukaže občini, da mora pobirati davke od »bogatega« kmeta, torej, da mora občinski odbor še enkrat sklepati in skleniti na 124% direktne davke občinske doklade! No, tako je! Pijance in birte naj le vlada varuje; kmet pa — in sicer kmet, ki komaj še diha vsled preobilnih državnih davkov, ta naj pa — po mnenju vlade — menda kar krepne, da bo preje mir! — In kdo se je pritožil zoper to, da naj bi pijanci plačali občinske potrebščine? To je bil — poslušajte — sam gospod občinski odbornik, gostilničar na Pristavi, Jože Lajkovič! Pred nedavnim časom je bila razdeljena državna podpora za poškodbe in povodnji. Največ je dobila Krška vas, to je tista Krška vas, kjer so lani poslancu Sušniku razbili volilni shod. — In ti Krškovaščani se sedaj niso branili podpore, ki jo jim je skomandiral baš poslanec Sušnik! — Prišel sem te dni v občinsko pisarno in opazil, da je v isti hiši gospodinjski tečaj. Enega so imeli pred Božičem, sedaj je že drugi. Vodi ga ga. voditeljica Minka Odlasek s pomočjo gospodične Slave Roglove. Predavajo pa poleg teh dveh: Dr. Gerlovič iz Brežic, živinozdravnik Varl iz Krškega in domači gospod nadučitelj Rostohar. — Pravili so mi, da so na sv. Jožefa v Katališkem domu igrali »Roka božja« in jo ponove na Tiho nedeljo.

RIBNICA.

Preteklo nedeljo, ali pravzaprav že v soboto, sem jo mahnil v Ribnico, in ni mi nič žal tega pota. Kupčije nisem sicer sklenil nobene, pa sem le videl oziroma slišal pravo »ribniško«. Po jutranji maši sem stopil pred cerkvijo med možake, ki imajo še nekaj hoi, dasi so Ribničani vsled znane pridne davkarije že zelo okleščeni. Kar začujem, da se na ves glas nekaj »kliče«. Vsi možakarji gledajo vanj, zato sem tudi jaz prav po ljubljansko ošpičil svoja ušesa. Ko je bilo klicanje konec, se vsi moške široko zasmеjo, in čujejo se glasovi: »Pre-teto jim predel« Jaz nisem prav razumel, za kaj pravzaprav gre, ker sem slišal le nekaj o meščanski šoli, o nekih milijonih, o Posojilnici in »pravični kazni«. Mahnil sem jo za možni v Ulčarjevo gostilno, da izvem kaj natančnega. Moške so mi pripovedovali, da v Ribnici zidata neki Bukovčan in Poljanec drago meščansko šolo na račun trških davkoplačevalcev kot zastopnika trga, ne da bi bila tržane ali sploh davkoplačevalce kaj vprašala, če smeta napraviti tak atentat na njihove žepe. Ker pa sta omenjena dva gospoda liberalna prvaka, so jima jeli odrekati pokorščino vsi tržani, zlasti pri prihodnjih volitvah, ker se seveda bojijo, da bi jim šli milijoni iz žepov,

Pravijo, da naj jih plačata sama. Po »pravični postavi« bi jih tudi morala. Pa sta si izmislila drugo, ker sta se tudi bala za svoj žep. Ker je menda Bukovčan načelnik liberalne Posojilnice, je vse izdatke zvrnil nanjo. Zato je dalo načelstvo (prav: Bukovčan) klicati, da vse stroške prevzame Posojilnica, češ »da se razbremeni trško-občinsko gospodarstvo. Moške pa so dejali, da mislita s tem razbremeniti omenjena dva gospoda le svoje gospodarstvo. To sem izvedel pri Ulčarju. Popoldne pa sem stopil v »parlament«. V Ribnici namreč imajo gostilno s tem imenom, kjer se shajajo na politična ugibanja naprednjaki, zvečer hodijo pa v drugo gostilno, ki se imenuje »bar«. Vse napredno! V parlamentu so zopet parlarili o tistih milijonih. Naprednjak z raskavim glasom je ravno vpil: »Hudič, kaj dajete klicati, da bo meščanska šola »predvideno« stala nekaj manj ko dva milijona dinarjev, če pa ste zadnjič dejali, da že sedaj povišano stane nad 8 milijonov kron, ko še ni videti drugega kot streho in zid, ki se že sedaj ruši! Na tak način mora našo stranko vzeti — hudič!« Skoda, da nisem mogel iti še v bar, ker sem se moral odpeljati proti Ljubljani. V vlaku sem premišljeval tole: Aha, ribniški liberalci se boje, da jih bo pri prihodnjih volitvah — hudič vzel; moške so pa rekli, da bi njihove žepe hudič vzel, ako bi volili v občinski odbor liberalce, ker bi takoj sebe razbremenili, volivcem pa žepe obremenili. Tako je bilo sklenjeno v parlamentu. Jaz sem dal ribniškim volivcem čisto prav. Sicer pa so sami dovolj »künštavi«, da bodo pravo zadeli. V Ribnico bi pa vendar rad še šel, pa bom šel tudi v »bar«, ker se tam veliko izve. Za sedaj sem izvedel vsaj to, da je ribniški parlament davkoplačevalcem nevarnejši kot — belgrajski.

IZ ŠT. VIDA NAD LJUBLJANO.

Hranilnica in posojilnica je zaključila 1. četrtletje z izredno lepim uspehom. Vložilo se je hranilnih vlog 480.000, v tekočem računu 252.000, skupaj 732 tisoč dinarjev; dvignilo hranilnih vlog 150.000, v tek. rač. 192.000, skupaj 342 tisoč dinarjev, vsega prometa v teh treh mesecih je bilo 2.500.000 dinarjev. — »Lipa«, zadruga mizarjev, je imela preteklo soboto občni zbor, na katerem je bil za načelnika izvoljen Jože Arhar iz Št. Vida, za podnačelnika pa Jakob Kajzer iz Vižmar. — O stavbi ljudskega doma se bo z delom pričelo nadaljevati takoj po veliki noči. — Prememba posesti. Hišo št. 2 v Št. Vidu je kupil Jože Arhar, družabnik mizarске tvrdke Erman & Arhar, načelnik »Lipe« in načelnik krajevnega odbora SLS. Naselil se bo v novo hišo koncem maja. Hišo št. 8 v Vižmarjih je kupil sosed Albin Magister. Mizar Karl Magister in čevljar Slavko Omejec sta zamenjala svoji hiši v Št. Vidu.

JEZICA.

Domovinarski dopisnik g. J. Kregar je že parkrat poleg drugih nesramno oblatil tudi tuk. g. župnika Koširja, ker se ta poslužuje pravic, ki jih ima vsak polnopraven človek, namreč, ker se udeležuje javnih in zaupnih shodov, na katere je povabljen. Dopisnik nikakor ne razume, da je uživanje državljskih in političnih pravic v vsa-

ki moderni državi in tudi v naši vsem državljanom in tudi duhovnikom zajamčeno v osnovnih drž. zakonih — ustavi, ki bi jo moral g. Kregar poznati. Po logiki »demokratskega« dopisnika bi moral mesar vedno vihteli mesarico, čevljar neprestano vleči dreto, medicinec bi se smel nikdar od svojih pacientov — tudi ne ponoči pod tuje okno prisluškovat razgovorom. Toda quod licet lovi, non licet bovi! Nikomur drugemu ne odreka uživanja političnih pravic, le duhovniku jih ne privošči. Stranka, koje glasilo je »Domovina«, zatrjuje, da je »demokratska« in da ne pozna razlike med stanovi. Ježenski dopisnik Kregar si pa domišljeuje, da je politika samo za privilegirano »jutrovske« gospodo. Tak je demokratizem in liberalizem slovenskih demokratov v praksi! Zlobni dopisnik dalje osivelemu duhovniku očita zasluženi kruh. Na take podlosti ne zasluži odgovora. Kdo pa vzdržuje šolo na kateri študira dopisnik? Slovenci z lastnim denarjem! In kdo ima med Slovenci večino? Ali ne »klerikalci«? Torej g. Kregar se ne sramuje študirati na »klerikalne« stroške. S tako zlobnimi napadi, kakor je zadnji, bo pa g. Kregar dosegel baš nasprotno, kar želi. Vsi vemo, tudi g. Kregar, da so z delovanjem g. župnika Koširja na cerkvenem polju zadovoljni vsi farani brez razlike strank. V političnem oziru pa nam in njemu ne bo nihče, najmanj pa kak Domovinarski dopisnik, kratil svobode, kakor je tudi mi nikomur ne maramo.

SMARTNO PRI LITLIJ.

Na sv. Jožefa dan smo imeli orlovsko akademijo, ki je lepo uspela. Sploh se orlovski odsek lepo razvija. — Iste dne smo ustanovili Sadjarsko in vrtnarsko društvo. Predsednik je I. Ablauf iz Jablanice, tajnik g. beneficiat Erzina, blagajnik Ivan Vrabčič z Jelše. Pristopajte k temu koristnemu društvu! — Podružnica na Bregu bo dobila v kratkem tri nove zvonove; tudi na Gradišču jih bodo naročili. Le revna Litija in pa Šentjur jih ne zmoreta. — V društvu se uče veliko igre »Quo vadis, ki se je godila ob času sv. Petra v Rimu.

SV. KRIZ PRI LITLIJ.

V nedeljo, 30. marca, je imela naša K. Z. občni zbor. Izvoljen je za načelnika gosp. Jos. Kraševca, posestnik v Tihaboju. Predaval je g. Strman iz Smartna o združništvu in nam mnogo povedal iz svoje lastne skušnje. Dobro je povdarjal potrebo kmetске izobrazbe in medsebojne vzajemnosti. Le to je pot do boljših časov, poleg krščanskega življenja. Vse to je treba hoteti. Močna roka pa premaga vse ovire.

ŠT. JURIJ PRI GROSUPLJEM.

Na dopis v »Jutru« z dne 1. aprila 1924 »Mala vas pri Grosupljem«, odgovorjamo sledeče. »Jutro« piše: »Sestanek naprednih volilcev je pokazal, da se naši kmetje želijo otresti vpliva klerikalne stranke.« — Vemo, da so pri nas gotovi ljudje, ki bi se radi pririnili do kakšnega mesta v občinskem gospodarstvu, bodisi do županskega stolca, do časti županskih svetovalcev ali pa vsaj do občinskih odbornikov. Dotični napredni kmetje so dosedaj trdili, da so

pristaši »Samostojne stranke«, kakor je pa pokazal nedeljski sestanek so zadovoljni tudi z demokrati; torej spreminjajo svojo barvo, — res pravi »značaj«.

Dalje piše »Jutro«: »Klerikalci so sfanatizirali ženske, da preprečijo sestanek.« Poročamo, da nam ni bilo potreba fanatizirati žensk, ker se volilce naprednega bloka nič ne bojimo, ampak naše zavedne žene in dekleta že vedo, koliko gorja je prinesel centralizem našemu ljudstvu.

Dalje piše »Jutro«: »Hujskali so celo pošteno staro majko g. Dremelj, naj zapre vrata gostilne, ter nikogar ne pusti noter.« Pri Dremelju, ter sploh v Malivasi ni gostilne.

Dalje piše »kunšno« »Jutro«: »Preden je bil setanek končan, so se že vse Marijine device poskrile, ker so se »antikrista« ustrašile.« Nič pa ne omeni, koliko je bilo blokašev. — Postrožemo mi gospodom okrog »Jutra«. Na sestanku je bilo z sklicateljem sestanka g. Berščakom, kateri je prišel iz Ljubljane, z gosp. nadučiteljem, kateri se preveč zanima za občinske volitve, z našimi in pa radovedneži, ter z istim, ki jih »Jutro« omenja, da so odšli na komando svojih boljših polovic, vseh skupaj 12 oseb. Iz navedenega se razvidi, da je bil sestanek zelo klaverno.

Dalje piše »Jutro«: »Možje so seveda meli priliko, sami videti pri tem sestanku, kako izpolnjujejo Kristovi namestniki njegov nauk ljubezni!« S tem hoče »Jutro« vmešati našega g. župnika. Pribijemo resnici na ljubo, da naš g. župnik ni nagovarjal, da se sestanek razbije, ne žen ne deklet in sploh ni vedel, da je kak sestanek sklican. — Sporočamo, da bodo naši zavedni volilci že poskrbeli za občinske volitve in izvolili župana iz svoje stranke brez dotičnih »škriccev«.

BEVKE PRI VRHNIKI.

Pred dobrim mesecem je bilo pri nas ustanovljeno društvo Samostojnih za fante in dekleta. Vse se je vpisalo bolj iz radovednosti. Ko se je pa izvedelo, kam meri, je pa skoraj vse zapustilo samostojneže. — Dela se na to, da se zgradi dolgo zaželjena šola. Prostor za zidavo je že odmerjen. — Opozorili bi javnost glede naših oštarij. Ne vem, ali sploh vedo za policijsko uro? Pri nas se pije po navadi celo noč, se pije veliko več kakor preveč. Imamo namreč dve gostilni, pa v obeh vedno vse polno ljudi. Obeta se nam pa še tretja oštarija, mogoče prej kakor pa šola. V gostilno se mora iti, naj stane kar hoče; ni škoda ne denarja, še veliko manj pa ljubeča zdravja. — Nekateri fantje se v cerkvi na koru zelo grdo obnašajo. V čast jim to ni. — Prav bi bilo, da bi se ustanovilo pri nas izobraževalno društvo. Zakaj veliko nas je, ki bi radi drugačne izobrazbe, kot se pa dobi v oštarijah.

Večjo množino LEPE REPE prodam za krmo prašičem. Cena po dogovoru. — **IVAN LAMPIČ**, Dvor, p. št. Vid pri Ljubljani. 1874

Seno prvovrstno, in **OVSENE OTEPE** ima na prodaj **Fr. Peterlin**, Podboršt-Komenda.

Sprejemem VAJENCA za pekarsko obrt dobrih starišev, po dogovoru. Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod »Pekovski vajenec štev. 1950«.

Pozebla detelja.

Po letošnji dolgotrajni zimi, ki nam je prinesla dolge mesece trajajoči sneg, prihajajo često od strani kmetovalcev vesti, da jim je velik del detelje pozebel. Dobivamo tudi vprašanja, kako bi bilo mogoče prazne dele njiv posejati z deteljo ali kako drugo rastlino, ki bi naj nadomestila izumrlo deteljo. Podsejati seme domače detelje na prazni prostor bi za letos ne bilo od koristi, ker bi se rastline prepozno razrastle ter bi nam ne dale dovoljne košnje. Tudi drugih krmnih rastlin (trav) ni mogoče podsejati, ker v mladosti prepočasno rastejo in nam dajo dobro košnjo šele prihodnjega leta. Vsled tega nam ne preostane drugega nego skušati pomagati ostalim deteljnim rastlinam, da se bujnejše razvijejo. To dosežemo prvič z branjem deteljišča s travniško brano in drugič z gnojenjem z umetnimi gnojili. Brananje detelje spomladi je zelo priročno, ker s tem otvorimo v zemlji dohod zraka do korenin in vsled tega ojačamo raščo rastlin. Gnojenje s superfosfatom in kalijevo soljo nudi rastlinam potrebno hrano, da se bolje razrastejo. Na oral deteljišča potrosimo 150 kg superfosfata in 100 kg kalijeve soli. S temi gnojili bomo pripomogli detelji, da se dovoljno razvije in nam nudi primerno košnjo. Če pa po prvi košnji opazimo, da je na deteljišču vendarle ostalo pre malo rastlin, da bi se izplačalo prostor pustiti še za drugo košnjo, potem pa preorjemo in posejemo nanj ajdo ali kako drugo rastlino, ki nam še v tem letu vrže pridelek. Na tako pognojeni njivi bo vsaka rastlina dobro uspevala. Če je pa detelja tako močno pozebla, da se na njej predvidno gorenje delo ne izplača, potem je najbolje deteljišče preorati in ga posaditi s krompirjem.

Iz sadjarstva.

Odgovor na vprašanje glede uporabe oljnate barve in »stare lunec«:

Oljnata barva najbrž ne bo primerno mazilo za rane na sadnem drevju, ker olje zaleze v lesno staniče, ki je živo in ga bržkone zamori. Posebno ob robu, kjer se rane začno celiti, bi utegnlo škodovati. Sicer pa iz skušnje ne moremo trditi niti tega niti onega, ker s takim mazilo nismo niti sami mazali ran na drevju, niti slišali, da bi bil kdo drugi to poizkušal. Oljnata barva je izvrstno sredstvo za konserviranje m r t v e g a l e s a, kako bi se obnašalo pa na živem, bi bilo treba šele preizkusiti. Tudi če bi bilo brez škode, bi enkratna prevlaka ne zadostovala. Mazati bi bilo treba najmanj dvakrat v primernem presledku in s prav gosto barvo. Naš nasvet je tale: Namažite nekaj ran za preizkušnjo čez in čez vsaj dvakrat. Nekaj poizkusov naredite pa na ta način, da boste rob velike rane namazali najprej (prav na lahko zadostuje) s cepilno smolo, ostalo notranjo ploskev pa obdelajte

z oljnato barvo. Tako boste najbolj videli če bo in kakšen bo razloček. O uspehu bi bilo dobro poročati uredništvu »Sadjarja in vrtnarja« v Ljubljani. Pripomniti moramo, da je cepilna smola res draga, ako jo kupite; ako jo pa sami naredite, kakor smo v »Domoljubu« opisali, pa ne bo predraga.

Kar se tiče obrezovanja trte ob stari luni, pa bodite potolaženi. Izkušnja vam bo pokazala, da je to stara bajka.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

Vrednost denarja dne 8. t. m.: lira Din 3.55, francoski frank Din 4.70, švicarski frank Din 14.10—14.20, dolar (denar) Din 79, dolar (ček) Din 80, čehoslovaška krona Din 2.40, funt šterling Din 350, 10.000 avstrijskih kron Din 11.50.

CENE.

c Cene umetnim gnojilom in vinogradniškim potrebščinam so v glavnem neizpremenjene ter so sledeče: 12 do 15 odstotni kajnit 70 do 75 Din z vrečami; 17 do 18 odstotna Thomasova žindra 155 do 160 Din z vrečami, franko železniška postaja naročnika; 40 odstotna kalijevega sol 150 do 155 Din z vrečami; 16 odstotni superfosfat 125 do 130 Din za 100 kg, z vrečami, bakrena galica (96 do 99 odst.) 10.5 do 11.5 Din; žveplo 3 do 3.75 Din; natrijev triosulfat 6.5 do 7 Din; galun 5.5 do 6 Din; rafija 10.5 do 11 Din.

g Cene žitu. Blaga je dovolj na razpolago, toda ni kupcev. V Bački so cene žitu nazadovale od 340 na 320 Din z vtovornih postaj. V Srbiji se je dobila pšenica ponekod po 307 Din. Za hrvatsko pšenico se zahteva 325 Din s postaje. Ponuja se ječmen v Bački težje kakovosti po 340 Din. — Oves stane 240 do 245 Din na baških postajah. Ponuja se blago po 235 do 237.5 Din z baških postaj. Moka gre slabo v denar. Zato mlini omejujejo obrate. Prvovrstno blago stane 560 do 570 Din v Zagrebu s postaje. Otrobov je malo na trgu. Trguje se blago po 225 do 240 Din s postaje v Zagrebu.

g Vinska borza. Zagreb, dne 2. marca. Bilo ni povpraševanja in ne zaključkov. Za blago so ugotovljene nastopne cene: belo namizno vino 1923., 9.23 odst., stenjevaško, franko vagon Stenjevec 5.50; belo zagorsko, 8.5 odst., Konščina ali Zlatar v vagonu natovorjeno 3.50; vršaško, belo, novo, 10.5 do 11 odst., pariteta Zagreb, 4.12 in pol; vršaško, črno, 12 odst., 4.50; dalmatinsko, črno, 11 do 12 odst., Sušak, po malig. 40 Din.

g Padanje cen v Banatu. Iz Banata poročajo, da so padle cene pšenici na 310 do 330 Din, koruzi na 220 Din in ovsu na 275 dinarjev. Jajce komad se prodaja po 1 Din, a liter mleka po 3 Din.

ZIVINA.

g Cene živini. Ljubljana, dne 2. marca. Današnji sejm se ni vršil vsled slinavke

in parkljevke v ljubljanski okolici. Upajo pa, da bodo bolezen toliko omejili, da se bo mogel sejm vršiti tretjo sredo v mesecu. Sicer se bo pa o tem pravočasno poročalo, da ne bodo ljudje po nepotrebnem priguvali živine v Ljubljano. — Zagreb, dne 2. marca. Sejm je bil slab radi deževnega vremena. Kupcev je bilo zelo malo. Inozemcev sploh ni bilo. Cene popuščajo. Notirajo za kilogram žive teže: voli domači: I. vrste 14 do 14.75, II. vrste 13 do 13.75, III. vrste 12 do 12.5, bosanski I. vrste 13 do 13.5, II. vrste 11.25 do 12, III. vrste 10 do 11, krave domače I. vrste 12 do 13, II. vrste 11.5 do 12, III. vrste 9 do 10, biki 14 do 15, čokli 10 do 11, junice domače I. vrste 13.5 do 15, II. vrste 12 do 13, bosanske 11 do 12, junci domači 14 do 15, bosanski 13 do 14, teleta 15 do 13.5, svinje do 1 leta 20.35, nad 1 letom 20 do 22, nepitane 20.25 do 22.4, pitane 23 do 24 Din. — Konji po komadu: teški 14.000 do 15.000, kmečki 6500 do 7500, srednji 9000 do 9000, jezdni 8000 do 10.000 Din; za klanje po 2.20 do 4 Din za kilogram žive teže; žrebeta po komadu: enoletna 4500 do 5000, dvoletna 5500—6000 Din. Krma: navadna detelja 125 do 150, lucerna 150, seno neprešano I. vrste 150 Din za 100 kg. — Maribor, dne 4. marca. Priguvali so 500 svinj in 5 koz. Povprečne cene: prasci 5 do 6 tednov stari 150 do 250; 7 do 9 tednov 300 do 350; 3 do 4 mesece 500 do 625; 5 do 7 mesecev 850 do 950; 8 do 10 mesecev 1050 do 1150; eno leto 1400 do 1900 Din za komad. Kilogram žive teže 17.50 do 20, mrtve teže 22.50 do 27.50 Din. Kozice 200 do 300 Din komad. Kpčija dobra. Prodanih 205 komadov, največ ziznih prascev. Kupci so bili iz Kranjske in Dravske doline.

IZVOZ IN UVOZ.

g Naš izvoz jaje v zadnjih letih stalno narašča. Po statističnih podatkih smo izvozili v l. 1920. 294 vagonov jaje v vrednosti 30 milijonov dinarjev, v letu 1921. 1234 vagonov, v vrednosti 146 milijonov dinarjev, v letu 1922. 1338 vagonov, v vrednosti 267 milijonov dinarjev in v letu 1923. 1724 vagonov, v vrednosti 538 milijonov dinarjev. Če te podatke natančneje pogledamo, vidimo, da je Jugoslavija v pretečenem letu prejela za jaja nad 500 milijonov dinarjev, 90 milijonov dinarjev več, kot za izvožene prašiče. Zeleti bi bilo, da bi vlada s pospeševanjem perutninarstva produkcijo jaje v Jugoslaviji povečala. V zadnjem času je vedno več jaje. Cene na bivšem Štajerskem in v hrvaškem Zagorju so jim 75 par do 1 Din za kos. Izvoz jaje iz Slovenije je precejšen. Izvoz zadnjih dni iz Slovenije preko Ljubljane je znašal 2 do 3 vagone dnevno. Iz drugih pokrajin države je baje izvoz manjši. Podoba pa je, da bo izvoz zopet padel, ker Anglija ima dovolj lastne produkcije, Švica pa kupuje v Italiji, ker je cenejše blago. Kot živahen nakupovalec jaje nastopa le še Nemčija.

g Naš izvoz v letu 1923. V letu 1923. se je izvozilo iz naša države za 8046 milijonov dinarjev blaga. Na izvozu so predvsem udeležene Češkoslovaška z 621 milijoni, Avstrija z 2374 milijoni in Italija z 2374 milijoni dinarji. — Avstrija je naš

najboljši odjemalec za žito, moko, živino in meso, Italija za les in Češkoslovaška za najvažnejša živila (živo živino).

RAZNO.

g Tridnevni kmetijski tečaj v Žužemberku. Od 23. — 26. marca je priredil gospod okrajni ekonom iz Novega mesta tridnevni kmetij. tečaj, ki je prav dobro uspel. Zlasti popoldanska predavanja so bila prav dobro obiskovana. Z velikim zanimanjem in razumevanjem so udeleženci pazno poslušali predavanja. Predavalo se je o sadjarstvu, zlasti o precepljevanju in oskrbovanju sadnega drevja, o vzgoji in režiji trt, o ravnanju s hlevskim gnojem in uporabi umetnih gnojil in o pridelovanju krme na njivah in travnikih. Obče se je izrazila želja, da se priredi tudi na jesen tečaj s sadnim ogledom v zvezi, kjer bi se določile in dognale najboljše in najpriporočljivejše sadne vrste za žužemberški okraj.

g Vžigalice iz pretanskih tovarn je prepovedala uvazati generalna direkcija drž. železnic v kraje bivše kraljevine Srbije. Pač dokaz enakopravnosti

g Občni zbor Ljudske posojilnice, reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani se je vršil 20. marca 1924. Iz poročila načelnikovega posnemamo, da se je zavod tudi v poslovnem letu 1923 krepko razvijal. Skrb uprave je bila vedno obrnjena za tem, da ostane zavod likviden. V času največjega denarnega pomanjkanja je izplačevala Ljudska posojilnica vedno tudi največje zneske svojim vlagateljem in sicer brez vsake odpovedi. Ravno vsled tega je Ljudska posojilnica s ponosom arla, kako je neprestano rastle in se širil njen ugled v vseh krogih. V času, ko je trgovina radi pomanjkanja gotovine skoro zastala, so vlagatelji Ljudske posojilnice vsak čas lahko razpolagali s svojimi vlogami in so mogli člani, ki jim je bil dovoljen kredit, istega tudi vedno črpati. Kako so narastli posli Ljudske posojilnice v letu 1923, kažejo sledeče številke: Hranilne vloge, ki so znašale začetkom leta Din 29,028.214.55, so se pomnožile med letom za Din 7,202.189.50, tako da so znašale hranilne vloge koncem leta 1923 Din 36,230.403.85. Posojila v tekočem računu so se pomnožila med letom za Din 6,430.526.60 in znašajo koncem leta Din 28,537.323.60. — Občni zbor je sklenil, da se razdeli od čistega dobička v znesku Din 397.984.16 v dobrodelne namene in sicer: Cecilijansko društvo 250 Din, Cirilsko društvo ljubljanskih bogoslovcev 250 dinarjev, Dijaško podporno društvo v Ljubljani 500 Din, Družba sv. Vincencija Pavelskega 6.550 Din, Družba sv. Elizabete 4.250 Din, Društvo za varstvo vajencev 600 dinarjev, Duhovsko podporno društvo 800 dinarjev, Društvo za mladinske domove 3300 Din, Dom za hirajoče in slabomno otroke v hiralnici sv. Jožefa 800 Din, Dnevno zavetišče na Viču 300 Din, Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani 2500 Din, Dijaška in ljudska kuhinja 1000 Din, Orlovska podzveza 750 Din, Pavlinovič za obnovo uničenih katol. institucij v Splitu 500 Din, Predstojništvo karmeličank na Selu pri Ljubljani 1000 Din, uršulinski samostan v Ljubljani 1000 Din, Pripravniški dom v Ljubljani 250 Din, Pod-

porni odsek Slov. kat. akad. starešinstva v Ljubljani 1000 Din, Podporni fond za revne učence in učenke na Trg. šoli 250 Din, Marijanišče v Ljubljani 1250 Din, Lichten-thurn v Ljubljani 1250 Din, Sirotišče in dnevno zavetišče Vinc. konference v Tržiču 900 Din, Sirotišče Marijin dom v Kočevju 500 Din, Sirotišče sv. Jožefa v St. Vidu nad Ljubljano 860 Din, Salezijanski zavod na Rakovniku 500 Din, za zidavo nove cerkve v Šiški 2000 Din, Slomškova zveza v Ljubljani 500 Din, Prosvetna zveza 500 dinarjev, Slovenska straža 250 Din, Skofjisko društvo za varstvo sirot v Ljubljani 2800 Din, mestnemu magistratu za uboge 600 Din, Pripravljalnemu odboru za V. katoliški shod 2.500 Din, zavod sv. Stanislava v St. Vidu 2840 Din, za božičnico karitativnih društev 1250 Din itd. — Ves ostali čisti dobiček se pa pripiše rezervnim zakladom, ki so se pomnožili vsled tega na 728.188.73 Din.

PEKOVSKEGA VAJENCA

v starosti 14 let sprejme Josip STARIČ, Ljubljana, Sv. Florijana ulica šte. 29. 1923

KUPIM ELEKTROMOTOR

1½ HP, 110 Volt., istosmerni tok. — Ponudbe i cena na upravo «Domoljub» pod šte. 1923.

Prodam skoro NOV POD s ŠUPO

krit z opeko, po zelo ugodni ceni v Mateni-p. Igu. Več pove Neža KUMŠE, Ilovica 48, Ljubljana.

NAPRODAJ JE HIŠA

na lepem kraju v Škofji Loki in DVE NJIVI na Hudem polju. — Več: A. SUSNIK, Škofja Loka 79.

PRESELITEVI TRGOVINA

MARIJA ROGELJ — LJUBLJANA

LINGARJEVA UL. 4 - vljudno naznanja, da prodaja radi preselitve po znatno znižanih cenah zimsko blago pod lastno ceno. V zalogi ima šote, cajbe, šilca, kotenino, cezir, oksfort, cvilih za modroce, belo in rjavo kotenino za rjuhe, kovire, očeje, moško in žensko perilo, kravate in drobnarijo. — Nobeden naj ne zamudi! — Priložnost samo do 30. APRILA!

Prvovrsten semenski OVES ter lepo italijansko BRINJE

ima v zalogi I. KNEZ v Ljubljani, Gosposvetska 3.

DRVARJEV več partij

rabi upravo gornjeogrjskih posestev ljubljanske škofije v Marijincem gradu, pošta Mozirje, in plača za sekanje, brez spravila, od kub. metra 20 Din. Za spravilo bi se dogovorili po izvršeni sečnji. — Ponudbe je poslati direktno na upravo. Rabili bi približno 100 DRVARJEV.

OBRTNA BANKA

v Ljubljani, Kongresni trg 4

daje kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje in podpira ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. — Obrestuje vloge na knjižice po

5%

na tekoči račun po dogovoru od dne vloge do dne dviga. — Ima dovoljenje za poslovanje z devizami in valutami.

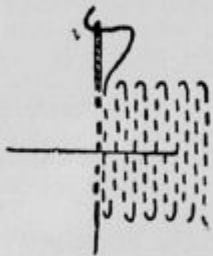
GOSPODINJA

ŠIVANJE STAREGA PERILA.

Ako pravočasno in skrbno zašiješ raztrgano perilo, prav mnogo prihraniš v gospodinjstvu. Zato se potruj, da vsako majhno luknjico takoj zašiješ, ker se s tem ogneš mnogo večjemu delu in prihraniš na času. Priporočam ti, da tudi izrabljena in prozorna mesta, četudi še niso raztrgana, zašiješ (mašiš ali štihaš), ker potem drže še dalj časa.

Perilo je najbolje zašiti preden ga deniš prati, da se raztrgana mesta pri pranju ne raztegnejo in povečajo. Ker pa umazana perila ni prijetno šivati, lahko zašiješ le površno le toliko, da se pri pranju naprej ne trga, potem pa lepo zasiješ.

Ko pripravljáš perilo za likanje, preglej vsak kos natančno. Raztrgane trakove in gumbe lahko prišiješ takoj, prav tako tudi lahko takoj zamašiš manjše luknjice in prozorna (preplezana) mesta. Kose z večjimi poškodbami pa deni na stran, da jih zašiješ pozneje.

Slika 1.

Za mašenje (štihanje) platnenega perila vzemi sukanec, ki pa ne sme biti trd; za bombaževo (pavolnato) blago pa je boljše tanka pavola, ki se dobi v klobčičih nalašč za mašenje. Mašiti je treba na narobni strani in sicer napraviš to tako, da dvigneš šivanko nekaj niti slabe tkanine, ravno toliko pa jih pustiš pod šivanko. Nazaj grede pa dvigneš one niti, ki si jih prej pustila in pustiš te, ki si jih prej dvignila s šivanko. Na koncu vrste potegneš nit nalahno

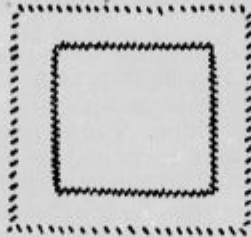

Slika 2.

skozi, a je ne zategneš, nego pustiš ležati tako kakor zahteva blago (glej sliko 1). Tako hodiš sem in tje tolikokrat, kolikor je potrebno, da podkrepiš slabo in prozorno mesto. Paziti pa moraš, da ni nit predebela, kakor tudi ne šivanka, ki bi le trgala že itak slabo blago.

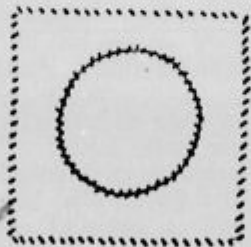
Ako pa hočeš v raztrgani kos perila vstaviti krpo (liko), moraš najprej po niti izrezati obrabljen ali raztrgan del. Ta iz-

rezek položi potem na blago, ki ga misliš vstaviti, ga pripni z bucikami in prireži na vseh štirih straneh (navadno vstavljamo štirivoglate krpe) po niti in sicer toliko več na vsaki strani, kolikor boš rabila za rob. Novi kos potem pripni na luknjo tako, da primeš izrezani rob in rob krpe, ki jo hočeš vstaviti, s sprednjimi vbodi (heft) lepo na štiri vogle, kakor to zahtevata krpa in luknja. Potem ga prišiješ z zadnjimi vbodi

Slika 3.

(štepaš), a na voglih moraš posebno paziti, da ti ne vleče. Kar stoji nove krpe čez, zapogneš, pripneš z velikimi vbodi in potem prišiješ z robnimi vbodi (glej sliko 2). Če pa imaš stroj, seveda oba šiva narediš s strojem.

Slika 4.

Enostavnejše in seveda tudi manj lepo pa tudi zašiješ takole: »Na zadnji strani (narobe) raztrganega mesta prišiješ štirivoglate, po niti prirezano krpo z robnimi vbodi. Potem obrni na pravo stran in izreži kolikor je raztrganega zopet lepo na štiri vogle, podvij rezino in zarobi z robnim vbodom (glej sliko 3). (Poudarjam še enkrat, da izreži na štiri vogle, ker so zelo grdi tisti »tolarjik« (glej sliko 4) na perilu!)

Zamašeno in zakrpano je treba potem zlikati.

VARČNA PORABA HRANIL.

Varčnost pri kuhi ne obstoji v tem, da gospodinja prav malo skuha in gre družina s praznim, a ravno razdraženim želodcem od mize, temveč v tem, da zna preudariti, koliko je treba vzeti te ali one stvari, da zadošča za njeno družino, da zna jedi dobro pripraviti in pravilno obrniti, ostanke še porabiti in da iz nepazljivosti ne vrže nobene še porabne stvari proč. Od začetka je, če je pravkar šele vzela kuhalnico v roko, res sitno in težavno odmeriti pravilno množino jedi za toliko in toliko glav družine. Upam pa, da ima pogum in toliko gospodinjskega duha, da bo prvič že na oko pre-

merila vse potrebe. Drugič bo potem že lažje: če je bilo prvič premalo, bo skuhalo drugič več, če pa je ostalo, bo vedelo skuhati primeroma manj. Ob sedanji draginji je treba še prav posebne varčnosti pri vsem; zlasti mast (špeh) jo zahteva. Ako porabiš vsak dan le eno žlico masti preveč, znese to nad 6 kg. Pazi, da ti kapljice od masti ne padajo od žlice okrog! Vtakni jo v kako jed, ne polagaj pa je nikoli na štedilnik, ker je škoda maščobe, pa tudi radi smradu, ki nastane, ko se mast žge. Pomisliti je treba, da stane ena sama kapljica masti gotovo denar, za katerega, ker je bil nezaten, se nekdanj nismo zmenili. Paziti je tudi na porabo moke! Ne mislim, da je ne smeš rabiti kolikor treba, ampak ne trosi je okoli ponve, ko delaš prežganje in ne okoli deske in mize, ko delaš rezance itd. Ne samo zaradi škode, ampak tudi zaradi snage in reda! Tudi na sol pazi! Spočetka morebiti ne moreš natanko določiti, koliko je je treba; soli raje manj kot preveč, saj prisoliš še lahko. Soli pa, ki ti je ostala v roki, ne vrzi proč; deni jo v solnico! Posebno pa pazi, da ne leže ostanke kruha okrog! Vadi že otroke, da ga ne puščajo in opominjaj vedno, sama pa dajaj lep zgled!

KUHINJA.

Rožičeva potica s pomarančnim okusom. Najprej deni v lonček 2 dkg drožja, žličico sladkorja in 4 žlice mlačnega mleka; v skledo pa deni pol litra vročega mleka, eno žličico sladkorja, 5 dkg masla ali masti, žličico soli in 70 dkg moke; to nekoliko premešaj, prideni vzhajani kvas in en rumenjak. To vse s kuhalnico dobro zmešaj, in stepaj četrt ure. Potresi testo z moko, pokrij s prtičem in postavi na gorko, da vzhaja. Vzhajano testo stresi na prt, z moko potresi in zvaljaj za mezinca na debelo in namaži s sledečim nadevom: Nastrgaj četrt kg rožičev, odstrani jim pečke in stresi rožiče v četrt litra vrelega mleka, prideni dve kavini žličici kakava, eno žlico sladkorja, eno žlico smetane in od cele drobne pomaranče odrezan olupek. Ko si testo namazala, ga potresi še s pestjo krušnih drobtin. Zvij precej na tesno in položi v kožo. Potlači potico v kozi z roko in prebodi na več mestih z nožem, da ne bo potica luknjasta. Kozo postavi na gorko, da vzhaja; pomaži jo z mlekom, jajcem ali smetano in peci v precej gorki pečici. Iz navedenega testa je potica precej velika.

Por — spomladanska prikuha. Por osnaži, operi in zreži ter stresi v osoljeni vreli krop, da se skuha. Kuhane odcedi in sesekljaj. Napravi blede, redko prežganje iz masti in moke, prideni sesekljani por, zalij ga z juho ali krompirjevko; ko še par minut vre, prideni žlico kisle smetane, in ko prevre, ga postavi kot prikuho na mizo.

Orožnik: »VI, voznik, ali ne veste, da je ponoči prepovedano voziti brez luči?« — Voznik: »Ne pomaga nič, gospod vahtmajster, moj konj je slep.«

Zdravnik: »Prijetelj, umreti boste morali, ker želodec vam je znotraj ves ožgan.« Pijanec: »Čudno to! To se je moralo zgoditi ponoči, ko sem spal; ker podnevi sem od jutra do večera gasil.«

Za pirhe — dobre knjige!

Za Veliko noč kupujte záse in za svoje prijatelje dr. Mih. Opekove knjige govorov! »Socialna Misel« je v slavnostni številki ob V. katol. shodu pisala: »Govori dr. Mihaela Opeke morajo najti častno mesto v knjižnici vsakega izobraženega Slovenca, ker so v času verskoobnovitvenega gibanja najboljše, kar v tem oziru imamo. Dozdaj je izšlo pet knjig teh vsebinsko in formalno dovršenih govorov. »Brez vere« odkriva istinitost božjega bivanja, slika bogoskatejstvo človeške duše in navaja modernega človeka nazaj k Bogu. »Za resnico« vsebuje 18 govorov, v katerih se branijo najvišje verske resnice proti blodnim mislim našega časa. »O dveh grehih« pred očuje nečistost in lakomnost, ki najbolj trujeta sodobno človeško družbo in ovirata zdrav razvoj posameznika in celokupne družbe. »Začetek in konec« nam tako lepo kot doslej nobena verska knjiga v slovenskem slovstvu slika podobo Jezusa Kristusa kot vzor krščanskega življenja. »Velika skrivnost« je knjiga za zakonce, prevažna za našo dobo, ko v odnosih med moškimi in žensko prevladuje mesenost ali pa ozir na denar. — Po Opekovih knjigah segajo tudi taki, ki so s katoličanstvom v prav rahli zvezi, ker iščejo vendarle Boga, da osmislijo svoje življenje; tembolj naj katoličani iz njih črpajo pozitivne svoje vere. — Pozneje so izšle še tri knjižice: »O ljubezni«, dvanajst samaritanskih govorov; »Kam greš?«, sedem govorov o božjih klicih, in »Vstajenje duše«, petindvajset govorov za prerod. — Naročajo se v Prodajalni KTD (Ničman v Ljubljani). Cene: »Brez vere« 6 Din, »Za resnico« 10 Din, »O dveh grehih« 12 Din, »Začetek in konec« 16 Din, »Velika skrivnost« 18 Din, »O ljubezni« 16 Din, »Kam greš?« 10 Din, »Vstajenje duše« 28 Din. — Po pošti vsaka knjižica 1-10 Din več.

KRALJSTVO BOŽJE SE SIRI.

Glasm »Uradnih poročil apostolskega sedeža« je bilo l. 1923. na novo ustanovljenih 3 nadškofije, 14 škofij, ena apostolska delegatura, 7 apostolskih vikarijatov in ravno toliko apostolskih prefektur. Se pred par leti je znašalo število katoličanov okrog 264 milijonov, danes pa je že poskočilo nad 300 milijonov. Lep napredek ima zaznamovati katoliška cerkev v zadnjih letih zlasti na Angleškem. Katoličane vpoštevajo, dasi so v manjšini v vsem javnem življenju. Tako je n. pr. nedavno dalo milijonsko mesto Birmingham katoličanom, dasi jih je le 50 tisoč v tem mestu, na razpolago za njih zborovanja mestno hišo in vseučilišče, dočim so morali še nedavno poprej katoličani graditi svoje cerkve v tako neznatnem obsegu, da se niso ločile od navadnih tovarn. Povsod, prav tako v zamorskih deželah, kjer imajo Angleži svoj vpliv, kakor tudi na domači celini, je opaziti silno hrepenenje in gibanje proti Rimu. Uvaja se maša, spoved, sveto obhajilo in vse bogoslužje kot je v navadi v katoliški Cerkvi. Ni dvoma, da pride katoliška Cerkev med Angleži v doglednem času do zmage, če se to gibanje ne preokrene, kar Bog ne daj!

LISTEK

Kaznovani uboj.

Enrika Handel-Mazzeti.

(Dalje.)

Slabotni, blede septembrski solnčni žarki so padali preko poti v parku, lahen vetrič je premikal odpadlo listje, ne da bi ga razpršil, ko je žena s svojim otrokom stopala skozi park v vas. Otrok je med veselimi smehom brcal z nogo v zrak suho listje in gostolel:

»Poslušaj mamica, kako pojejo ptički, poglej, kako lepi fantki,« in mati je prisluškovala žvrgolenju malih ptičkov in ogletovala ljubke kipe. Ko je pred pol ure prišla sem, ni ničesar videla, ničesar slišala, samo rdečo kri svojega Jožefa in njegovo zadnje hropenje. O, kri je usahnila, hropenje je utihnilo; tam gori se veseli on, z angeli prepeva slavo! — Ali mi privoščiš mojo srečo, Marija, povprašuje, ali mi ne privoščiš? — Prav dobro ga sliši, zakaj v njenem srcu, kjer je sicer tako strašno divjalo, je sedaj kot v cerkvi tiho. — Da, privoščim ti! mu odgovarja njeno srce. — Moli zame, Jože!

»Mamica, kam pa greš?« je vprašal otrok, ko je prišla v vas in je zavila mimo šiviljine hišice na levo v malo ulico, ki pelje k cerkvi.

»K nebeškemu Očetu, Marija,« je odvrnila mati.

Cerkvena vrata so bila odprta. Vstopila je. Prvič po šestih letih!

Vse v cerkvi jo je gledalo kot znanko in vendar tako čudno tuje, kakor gledajo dobri prijatelji, s katerimi smo se brez vzroka razšli in jih potem nenadoma zopet obiščemo. Začudeno je gledala lurska mati božja z modrim pasom, desno v votlini, na levi s krstnega kamna pa skoraj jezno sv. Janez, mrko so gledali z obeh strani cerkve iz rdečega marmorja izklesani vitezi na nagrobnih kamnih. — Samo eden ne gleda niti jezno, niti začudeno. Ubogi, blede, krvavi mož na križu v velikem oltarju. Gospod, krvav in bled, kakor pred tolikimi leti njen Jože, je ni pokaral: Torej si vendar prišla? — Z očmi jo je pozdravil: Dobrodošla! — Okoli njega je gorelo v obrabljenih oltarnih svečnikih šestero rumenih sveč; v klopih so klečali ljudje.

Vdova ni šla med ljudi. Pokleknila je zadaj pod korom v črvido klop, z ruto si je zagnila obraz, v sladki bolečini je mislila in molila zanj. — Poleg nje je stal otrok in obračal glavico naokoli.

Orgle so zadonele. Kričeče, majhne podeželske orgle. Toda molilki tam zadaj v klopi je vsak glas segal do srca — že šest let ni slišala orgel — vzbujal ji je bolestin, a vendar tako ljube spomine; besede, ki jih ji je on govoril ob večernih urah, je zopet slišala; njegovo suho roko je držala v svoji. — Te misli, ki so ji še pred par urami trgale srce, so ji sedaj tako dobro dele! Vedno slajši in sladši so postajali spomini, ko je prišel pred oltar mlad, bled kaplan in začel moliti z mehkim enako-

mernim glasom. Tako je bral njen Jože zvečer iz koledarja, skoraj tako! Še bolj je zakrila svoj obraz, prsi so se dvigale, ramena so se tresla — ihtela je.

Zopet so zadonele orgle in ljudstvo je pelo.

In kaplan je visoko dvignil malo monštranco ter podelil blagoslov.

Žena tam doli v klopi pa je neprestano jokala.

(Prih. konec.)

Duh v Kentervilu.

(Angleška pripovedka.)

(Dalje.)

»Moj Bog! Otrok, kje si pa vendar bil?« je zaklical gospod Otis skoraj malo jezno, misleč, da si je privoščila z njimi neumno šalo. »Cecil in jaz sva jezdila milje daleč naokoli ter te iskala in tvoja mati je skoraj umrla od strahu. Take neumnosti ne smeš nikoli več storiti.«

»Samo duha smeš vleči za nos, samo duha!« sta kričala dvojčka in skakala kot neumna.

»Dušica moja draga, hvala Bogu, da te zopet imam, nikoli več ne smeš od mene,« je rekla nežno gospa Otis, poljubila trepetajočo Virginijo in ji pogladila dolgo razmršene kodre.

»Oče,« je rekla Virginija mirno, »pri strahu sem bila. Mrtev je in iti ga moraš gledat. Slab človek je bil v življenju, toda kesal se je vseh svojih grehov in preden je umrl, mi je dal to skrinjico z zelo dragocenimi biseri.«

Vsa družina je nemo, začudeno strmela vanjo, toda govorila je čisto resno in peljala jih je skozi odprtino po ozkem skrivnem hodniku; Vašington ji je sledil z lučjo, ki jo je vzel z mize. Končno so dospeli do težkih hrastovih vrat, ki so bila vsa okovana z zarjavlimi žebli. Ko se jih je Virginija dotaknila, so zletela s svojih težkih tečajev in vsi so se nahajali v majhni, nizki sobi z obokanim stropom in zamreženim oknom. V steno je bil zabit težek železen obroč, h kateremu je bilo priklenjeno ogromno kostje, ki je bilo stegnjeno podolž na kamenitih tleh in skušalo z dolgimi brezmesnimi prsti doseči staromodni vrč in krožnik, ki pa je bil postavljen baš tako daleč, da ga z roko ni moglo doseči. Vrč je bil pač nekdanj napolnjen z vodo, zakaj znotraj je bil ves prevlečen z zelenkasto plesnobo. Na kovinastem krožniku je ležal kupček prahu.

Virginija je pokleknila poleg okostnjaka, sklenila male ročice in tiho molila, dočim so ostali strme opazovali grozno tragedijo, katere skrivnost jim je bila sedaj odkrita.

»Poglejte no!« je nenadoma zaklical eden izmed dvojčkov, ki je pogledal skozi okno, da bi se prepričal o legi sobe. »Poglejte no! Stari, suhi mandljevec cvetel! Prav razločno vidim ovetove v mesečini.«

»Bog mu je odpustil« je rosno rekla Virginija, ko je vstala in njen obrazek je zarol v nedolžnem veselju.

»Ti si angel« je zaklical vojvoda, jo objel in poljubil.

Štiri dni po teh skrajno čudnih dogodkih se je ob enajstih ponoči pomikal žalni sprevod iz gradu Kentervil. Voz z mriičem je vozilo osem črnih konj, ki je imel vsak na glavi kimajoči šop nojevih peres, kovinasta krsta je bila pokrita z dragocenim škriatnim pregrinjalom, ki je imelo z zlatom vdolan kentervilski grb. Poleg voza so stopali služabniki z gorečimi bakljami in ves sprevod je delal zelo svečan vtis. Lord Kentervil, ki je prišel nalašč za ta pogreb iz Walesa, je sedel v prvem vozu poleg male Virginije. Potem je sledil poslanik Združenih držav s soprogo, za njim Vašington in dvojčka in v zadnjem vozu je sedela gospa Umney, stara gospodinja, popolnoma sama. Smetrali so, da ima tudi ona pravico prisostvovati pogrebu, ker je več kot petdeset let svojega življenja prebila v strahu pred duhom. V kotu pokopališča je bil izkopan globok grob, baš pod vrbo-žaluzko, in prečastiti Avgustus Dampier je imel zelo ganljiv nagrobni govor. Ko je bil obred končan, so služabniki po stari družinski kentervilski navadi ugasnili baklje in ko so spustili krsto v grob, je pristopila Virginija in vrgla v grob velik križ iz belih in rožnatih mandeljevih cvetov. V tem je priplaval izza oblakov mesec in obsvetlil s srebrnimi žarki malo pokopališče, v grmovju pa je pel slavec. Virginija se je spomnila, kako je duh opisal vrt smrti, njene oči so obile solze in na poti domov ni ves čas izpregovorila besedice.

Naslednje jutro se je vršil med gospodom Otisom in lordom Kentervilskim razgovor radi biserov, ki jih je dal duh Virginiji. Bili so izredno dragoceni, posebno ovratica iz rubinov v starobenečanski izdelavi, mojstersko delo umetnosti šestnajstega stoletja, tako dragoceno, da se je gospod Otis obotavljal dovoliti svoji hčerki, da bi ga vzela.

»Mylord,« je rekel, »prav dobro vem, da se v tej deželi razteza pravica podedovanja prav tako na družinsko nakitje kakor na posestvo, in prepričan sem, da so ti biseri dedščina vaše družine, ali bi vsaj morali biti. Zato vas prosim, da vzemite dragocenosti s seboj v London in jih smatrate zgolj kot del vašega imetja, ki je prišel vsekakor po skrajno čudnih okoliščinah zopet v vaše roke. Kar si tiče moje hčerke, je itak še otrok in ima, kar me zelo veseli, prav malo zanimanja za take razkošne predmete. Gospa Otis, ki se, kar lahko rečem, zelo dobro razume na umetnine — uživala je to veliko prednost, da je kot deklica prebila več zim v Bostun — gospa Otis mi je rekla, da imajo biseri zelo veliko vrednost in jih bo mogoče prav izvrstno prodati. Vsled tega sem prepričan, lord Kentervil, da boste uvideli, da mi je nemogoče, da bi katemu članu svoje družine dovolil obdržati bisere. Končno pa ta nečimerni nakit in te sijajne igračke, kakor so zelo primerne in menda potrebne za dostojanstvo britanske aristokracije, tako vsekakor niso popolnoma na mestu pri onih, ki so vzgo-

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

NAPAD MRAVELJ.

Nigerija je dežela v Afriki, in o tej deželi pripoveduje neki podjeten potovalec. Prebival sem nekaj časa v severni Nigeriji; tam so črne mravlje, bele, rdeče, velike, srednjevelike in majhne. Od maja do novembra v Nigeriji zelo dežuje in tedaj se odpravijo potovalne mravlje na pot, ker jih prežene dež; črne so in srednjevelike. Kakor veletok se pomikajo milijoni in milijoni v isti smeri, iščejo živeža in suhe zemlje, in vsak mrčes, ki jim pride nasproti, je njih plen.

Stanoval sem tedaj v šotoru. Nekega večera sem prišel pozno v noč. Hotel sem iti spat in sem slišal kakor da bi deževalo na rjuho, razpeto nad mojo posteljo. Grem gledat, kaj je, in vidim, da je na stotine mravelj padalo s strehe dol ali pa da so lezle po stenah dol. Obenem so lezle z vseh razpok različne živalce ven: pajki, martinčki, ščurki itd., vse je bežalo pred skupnim sovražnikom, pred mravljami. Tudi neki škorpiljon je bežal; hitro sem ga zagrabil in sem ga vrgel med mravlje, v par minutah ga ni bilo več.

Medtem se je bila moja soba napolnila mravelj; zlezal sem na posteljo ter sem zadržnil mrežo; tako sem bil varen pred njimi. — V vročih krajih moramo imeti zmeraj mreže nad glavo, tenko spletene

jeni v strogih in, kakor sem trdno prepričan, nesmrtnih načelih republikanske preprostosti.

Mogoče naj še omenim, da bi Virginija zelo rada obdržala skrinjo kot spomin na vašega nesrečnega, blodnega prednika. Ker je zelo stara stvar in potrebna popravila, se vam bo mogoče zdelo primerno, da ugodite želji moje mame. Jaz za svojo osebo moram vsekakor priznati, da sem izredno začuden, da eden mojih otrok sočustvuje s kakršenkoli osebnostjo srednjega veka in ne morem si tega drugače tolmačiti, kot da je bila rojena Virginija v nekem vašem londonskem predmestju kmalu potem, ko se je vrnila gospa Otis s potovanja v Atene. (Konec prihodnjih.)

in goste, zaradi mušic. — Od svojega skrivališča ven sem lahko videl in slišal vse, kar se je godilo okoli mene. Včasih je kakšen nesrečen martinček hušnil po tleh in se je krčevito napanjal, da bi splezal po stenah gor. Že načet od mravelj je bil pre slab, da bi se rešil, utrujen je padel dol in je zginil med požrešno množico. Strašno je bilo, ko sem poslušal, kako so lezle mravlje vsepovsod naokoli; motilo me je le šumenje drugih živalic, ki so hotele uiti požrešnim napadalcem.

Šele po treh urah so vsiljivci v veliko moje veselje zapustili moj šotor. Prihodnjega jutra sem jih videl, kako so sedele mravlje nanizane na kolih, ki so držali moj šotor. Čakale so solnca, ki naj bi jih ogrelo. Ko so prišle do zavesti, so ob kolih tičeče tvorile nekak most, preko katerega se je pomikal glavni tok, prinašajoč pogin sosodnim nezavarovanim šotorom.

MRAVLJINCJI DEŽ.

Oktober 1923 so v vasi Unkenbach na Nemškem mravlje dobesedno deževale. Velikansk oblak mravelj se je pomikal od vzhoda proti zahodu, par sto metrov je bil širok. Gost je bil tako, kakor to vidimo pri čebelnih rojih. Mravelj so morale biti že utrujene in so se spustile v vasi na tla. Usoda jim je bila takoj za petami, in sicer v podobi vaških kokoši, ki so jih zajemale kar iz zraka ali pa pobirale po tleh.

NAJVEČJI HOTEL SVETA.

V Chicago v Ameriki gradijo sedaj hotel, ki bo prekosil vse svoje vrstnike na svetu. Dvaintrideset nadstropij bo visok in bo imel 4000 sob. Razdeljen bo na več skupin; tako bo 800 sob z eno samo posteljo. Pač veliko. Imel bo tudi športno igrišče in z vsemi udobnostmi opremljene kopalnice. V obednici bo obedovalo naenkrat lahko 2000 oseb. Stroški so preračunjeni na štiri in pol milijona dolarjev.

Samostojna KUĦARICA

k mali družini — pošena, snažna, ki zna tudi likati in ima veselje do malega zelenjadnega vrtilca, 30 do 50 let stara, se sprejme v Ljubljani. — Ponudbe z navedbo dosedanjih služb in z zahtevo plače pod naslovom »KUĦARICA« na upravo pod št. 1684.

Deset panjev **čebel** ima na prodaj
ANT. VAHTAR MENEŠ št. 152

II.

Ko z milom gresta tja po poti, in z milom ZLATOROG sta brata
tri „čunke“ prišle so nasproti, oprala pujske vsega blata.

Nadaljevanje sledi.

Brinje in suhe hruške

na ganjekuho prodaja po najnižji ceni tvrdka
Geršak & Ko., Ljubljana, Kongresni trg 10.

!!! SAMO SE NEKAJ DNI !!!

Razpošiljam KUPONE za moške obleke
(3*20 m blaga in celotna podloga):

Vzorec A po Din 575— za kupon
Vzorec B po Din 525— za kupon
Vzorec C po Din 435— za kupon

POSTNINE PROSTO samo dokler tra'a zaloga.
Pri naročilu ne pozabite pustiti poslati obenem:
srajce, spodnje hlače, nogavice ali kravato!

Vse najceneje! — Naročite tako! pri
F. Češnovar — Ljubljana
STARI TRG ŠL 16.

Tvrdba F. Fajdiga sin

mizarstvo in zaloga pohištva

Priporoča omare z ladenci
in tudi visoke iz mehkega in
trdega lesa, postelje, mo-
droce, žimnice, žičnike,
stole, mize, sploh vso hišno
opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17
po najnižjih cenah.

Združene opekarne d.d. Ljubljana

Telefon 733.

Telefon 733.

naznanjajo, da so otvorile v sredini mesta, na
Miklošičevi cesti št. 13, tovarniško zalogo vseh
vrst OPEKE lastnega izdelka. — Opeka je na raz-
polago v poljub. množinah po najnižji dnevni ceni.

Svilene rute

novodašča veličanska izbira po jako znižanih
cenah — že od D.n 55— naprej; delenaste
rute od Din 12— naprej; se dobe pri tvrdki

F. in I. Goričar

(„Pri Ivanki“)

Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Iščemo seriozno tvrdko

za SAMOPRODAJO prvovrstnega specialnega

**alabaster-mavca in
mavca za modeliranje**

za veliko prvovrstno avstrijsko tovarniško tvrdko.
Kot odjemalci pridejo posebno v poštev opekarne,
tovarne glinastega blaga, porcelana in keramične
tovarne, dalje zobozdravniki, ortopedične bolnice
in kiparji. Ponudbe od veletvrdk prosimo pod
»ALABASTER No. 4171« na anončno ekspedicijo
J. RAFAEL, WIEN I., Graben 28. 1971

Dalmatinski**la portland cement**

SVETOVNE ZNAMKE

SALONA (Tour)

nudi po najnižji dnevni ceni promptno
tvornica »SPLIT«, del. družba za cement

Portland iz skladišča v LJUBLJANI,
Aleksandrova cesta št. 12.

POZOR:

Modna in manufakturna trgovina nudi vse spomla-
danske potrebščine za MOŠKE, ZENSKÉ, KRO-
JACE in ŠIVILJE, razne VENCE in CVETLICE,
OPREME za neveste in novorojenčke. — Velika
izbira ženskih RUT in NOGAVIC.

„POD VELBOM“

LJUBLJANA, Stari trg št. 3.

**1000 revmatičnih in
bolnih na protinu**

ki so bili po mojem popolno neškod-
ljivem naravnem zdravljenju z ne-
strupeno pijačo oproščeni bolečin,
me je poučustilo, da objavim njihova
zabavalna in priznalna pisma

Ne iščite

novih sredstev, marveč napravite
tudi vi popolno bresplačen poskus z
mojim zdravljenjem, ki je oskravilo
že tisoče. Pišite mi dopisnic in ta-
koj Vam pošljem mnogo poverjenih
poročil o oskravljenju po polinoma

Naslov: **AUGUST MARZKE**
Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalterstr. 5 Abt. 561

Priporočamo

vsem, da si pred nakupom blaga za ob-
leke, za perilo vsake vrste, za nevestine
bale itd., ogledajo zalogo

Oblačilnice za Slovenijo

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je
v Ljubljani, v hiši „Vzajemne posojilnice“
na Miklošičevi cesti poleg „Uniona“. Pod-
ružnica pa se nahaja v hiši „Gospodarske
zveze“ na Dunajski cesti št. 29

Cene zelo zmerne!

Zadružno podjetje!

MERAKL

barve, črnila, lake, kiti, emalje,
čopiče in zajamčeno čisti tirnez
najboljše kakovosti nudi

MEDIĆ-ZANKL družba
Z. O. Z.

Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče

Tovarne

Ljubljana — Medvode.

VELIKA NOČ se bliža!

Za obleke — vsake vrste — kakor tudi
za birmance, se kupi danes najbolje in
najceneje

pri Ivanu SAVNIK v Kranju.

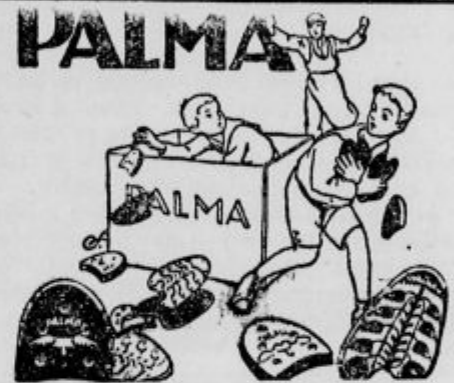
„JUGOMETALIJA“ Ljubljana

izdeluje

vse vrste bakrenih
kotlov nadalje vseh
vrst kleparska,
ključavničarska in
vodovodno-inštala-
cijska dela.

Znižane cene.
Točna in solidna
postrežba.

Kelodvorska ul. 18.

**Kaučuk pete in
kaučuk podplate**

nosijo otroci in odrasli, ker so tr-
pežni, ceni in udobni za nošnjo.

**SALONIT AZBESTNI
ŠKRILJ**

Opeka: najboljši material za
pokrivanje streh, klju-
buje vodi, mrazu, vročini in vre-
menskimi nevarnostim.

Plošče: za vsakovrstno pozi-
vanje zidov in
podstrešja.

**Ako uporabljate „SALONIT“
prištedite denar in čas.**

1. material prve vrste po nizki ceni;
 2. je silno lahek pri delu;
 3. slab prevodnik toplote in mraza;
 4. neizgorljiv in nepremočljiv;
 5. neobčut. za premembo temper.;
 6. ga ne more odnesti največji vihar;
 7. prihranite pri sestavi ostrešja;
 8. stroškov za vzdrževanje: nikakih;
 9. postaja vedno boljši tekom časa.
- Z vzorci, ceniki, katalogi itd. Vam
tako postrežejo, ako se obrnete na:

SOLIN kod SPLITA.

VELIKO ŠKODO

si sami delate, AKO KUPITE BLAGO DRUGJE, preden si ogledate NIZKE CENE v trgovini

»DANICA«

MAJZELJ & RAJSSELJ — LJUBLJANA

Turjaški trg št. 1 (bivša Preskrbovalnica).

Velika zaloga štofov, blačevine, žameta, konteni-
ne, liskovine, barhenta, flaneli, odej, pletov, no-
gavic, rokavic, kravat, srajc, ovratnikov, pred-
pasnikov, jopic ter najrazličnejšega drugega blaga.
Istotam ZALOGA USNJA VSEH VRST!

Postrežba vestna in točna.

Treba da Felleriev Elzafluid Povsod kupiti morete!

Ako ustanovite, da Felleriev pravi Elza-fluid kje ne morete dobiti, prosimo sporočite, takoj do-
bite sporočilo za Vas najugodnejše mesto, kje se prodaja.

To je najboljšje kar sem kedaj okušal!

Pravi Felleriev Elzafluid kot dobrodojno sredstvo za drgnjenje! Za udel Za vrat! Za glavo! Za zob-
bel! Za negovanje kože! Kot kos-
metikum! Za negovanje ust! V
zim! V letu! Pri tisoč prilož-
nostih se pokaže blagodelujoč, bo-
lečine lajšujoč, koristen in mnogo-
stransko uporabljiv. - Je veliko
močnejši in bolj delujoč kakor
franc. žganje in najboljšje sredstvo
te vrste! Nekoliko kapljic zado-
stuje da tudi vi rečete:

To je najboljšje kar sem kedaj okušal!

Skupaj s pakovanjem in poštnino stane:

- 3 dvojnate ali 1 spec. steklenica 24 Din
- 12 dvojnate ali 4 spec. steklenice 85 Din
- 24 dvojnate ali 8 spec. steklenic 151 Din
- 36 dvojnate ali 12 spec. steklenic 214 Din

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 in
6 Din; Elza-mentolni črtniki 7 Din; Elza-švedska
tinktura za želodec 10 Din; Elza-začinski preni in
kašeljni sok 9 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-
voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din;
Elza-šumski miris za sobo 15 Din; Glycerin 4.90 in
18 Din; Lysol, Lysoform 25 Din; Kineški čaj od
2 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje,
velika steklenica 15 Din; Elza-mrčesni prašek 10
Din, strup za podgane in miši 8 Din. Za primot
se računa zavojnina in poštnina posebej.

Na te cene se računa sedaj še 10 odstotkov
doplata. Adresirati natančno: EUGEN V. FEL-
LER, lekarnar. STUBICA DONJA, Elzatrž št.16,
HRVATSKO. 7721

HIŠA na Bledu II. št. 86

s 5 sobami, kuhinjo, kletjo ter sadnim vrtom, pet
min. od kol., ob prometni cesti, pripravna za obrt,
trgovca ali letovišče, ugodno naprodaj. - Več pove
IV. PRETNAR, čevljar, Vižmarje, št. Vid n. Ljublj.

ZVONOLIVARNA
ZVONOGLAS

TOMANOVA ULICA TELEFON št. 74
MARIBOR

HITRA POSTREŽBA
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE
RAČUN PRI ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI
MARIBOR

„ZVONOGLAS“

OKUSNO IZDELANI BRONASTI ZVONOVI - HARMONIČNO AKORDIČNI TRAJNI GLASOVI

ki ga po dobili edino v veletrgovini H. Stern-
meckl, Celje. Trgovci en gros-cene. Istotam
se letos prodaja po čudovito nizkih cenah
perilo, čevlji, čobuki, nogavice in vse dru-
go modno bla... Narocite cenik!

Škodnje zdravila
i
rešitve
pravo-
časno
močan, in in poceni

USNJE! USNJE!

Različno USNJE in PODPLATI, usnje za konjsko
opremo, gonilna in šivalna jermena, dokolenice
(gamaše), KOPITA različne oblike in velikosti iz
gabrovega in bukovega lesa, čevljarске potrebšči-
ne in orodje. Nudim veliko izbiro, vse najboljše
kakovosti in po najnižjih cenah. — Po sejmih ne
hodim z blagom, ker to blago le podraži. — KU-
PUJEM vsake vrste SUROVE KOŽE. — Se pripo-
ročam FRANC ERJAVEC, trgovina z usnjem in
kožami, NOVO MESTO — v staroznani prejšnji
Recelj-novi hiši.

Za spomlad in veliko noč

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angle-
škega in češkega sukna, volnenega blaga za moške
in ženske obleke ter razno perilno blago: platno,
šifone, cefirje, tiskanino v najnovejših vzorcih in
bogati izberl, dalje različne volnene in šivane
odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste
rute za na glavo itd.

Opozarjamo obenem tudi na raznovrstne ostanke
po zelo znižanih cenah.

H. & E. SKABERNE

veletrgovina z manufakturnim blagom
LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—

Podružnice: Diakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospo-
darsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize,
sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod
najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 150,000.000.

Pridite in prepričali se boste,

da prodajam moške in ženske šofe pri metru od 100—500 K ceneje, kakor lansko leto. Ker se Vam nudi ugodna prilika, glejte, da iste ne zamudite! Trgovina ANTON SAVNIK, Škofja Loka.

OSTANKI

la češkega manuf. blaga, cefirja, platna, šifona, delena, inleta, tiskanin, tkanin za dinarjev **855**—

OSTANKI so 6 do 10 metrov dolgi. Po povzetju ne frankirano pošilja

Josip Rehak

tvornica Červený Kostelec, Čehoslov. Filijalka ZAGREB, poštni predal 234.

Popolne opreme za NEVESTE. — Laneno blago. — Brisače in prti, damast, batist, šifon. — TKANINE in drugi predmeti. Vse cene brezplačno franko.

NAJUGODNEJŠI NAKUP in PRODAJA I

OSVALD PENGOV - Ljubljana

Karlovka cesta 19 (poleg dolenj. mosta).

Nakupuje in prodaja vseh vrst deželne pridelke, kakor: žito, konopno in laneno SEME, krompir, fižol itd. — Zaloge moke, otrobov, koruze, lanenih tropin, prvovrstnega dalmatinskega cementa ter iz drugih najboljših tovarov. — Prodaja špecerijsko in kolonijalno blago, vse vrste suhe in oljnatne barve, lake, firnež, laneno olje itd., trstje (Stukatur) in strešno lepenko. — Zanesljivo kaljiva vrtna in poljska semena. — Solidna in točna postrežba.

Miši, podgane, stenice in ščurki

morajo poginiti, ako uporabljate naša preizkušena sredstva: proti mišim in podganam Din 750, za ščurke 10 Din, za stenice 10 Din, za molje 5 Din, proti mrčesu 3 in 750 Din, mast proti ušem 5 Din, mast proti ušem v obleki 750 Din, proti mravljam 750 Din. Beter za čiščenje metažev 7 Din. Pošilja po povzetju. „Artes“, kem. laboratorij, M. Jünker, Zagreb, Petrinjska ulica 8/III.

Kam naj dam laneno prejo v TKANJE?

— Samo v tkalnico domačega platna

»KROSNA« v Ljubljani,

Zrinjskega c. 6, naspr. cerkve sv. Jožca, kjer tudi lahko kupiš močno in lepo domače PLATNO. 1461

Strešna OPERA

zarezana (Falzziegel) prvovrstna, žgana, po K 6.— kos, franko na kolodvor postavljeno vsake želez. postaje na Kranjskem.

Fr. Prijatelj, Tržišče, Dolenjsko.

Jadranska banka d. d. Beograd

Dionička glavnica: Din 60,000.000 Rezerva: Din 32,515.000

Centrala (začasno) Ljubljana.

PODRUŽNICE: Beograd, Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

A MERIKANSKI ODDELEK — Potniški urad

Inozemska zastopstva: Italija: Banka Adriatica Trst, Opatija, Zadar. Avstrija: Adriatische Bank, Dunaj. Južna Amerika: Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Autofogasta, Punta Arenas, Portovenir, Puerto Natales. Afiliacija: Frank Sakser State Bank 82, Cortland St. New York City. — Banka ima prvovrstne zveze v vseh mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.